

VERSLAG

OVER HET

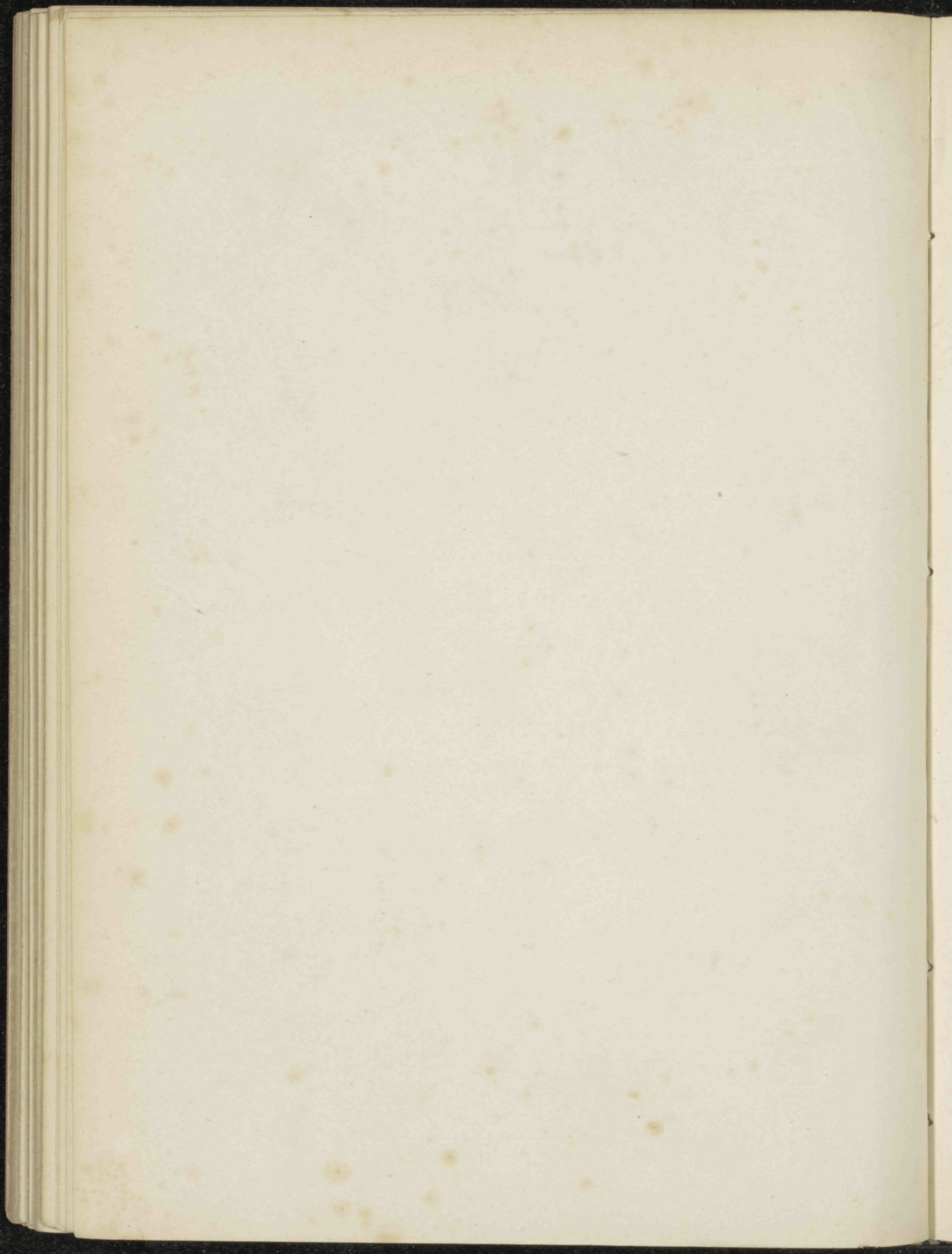
Bestuur en den Toestand der Zaken

VAN DE

STAD LIER

OVER HET DIENSTJAAR 1888—1889

gedaan door het Collegie van Burgemeester en Schepenen
in uitvoering van art. 70 der gemeentewet.

VERSLAG

OVER HET

Bestuur en den Toestand der Zaken

VAN DE

STAD LIER

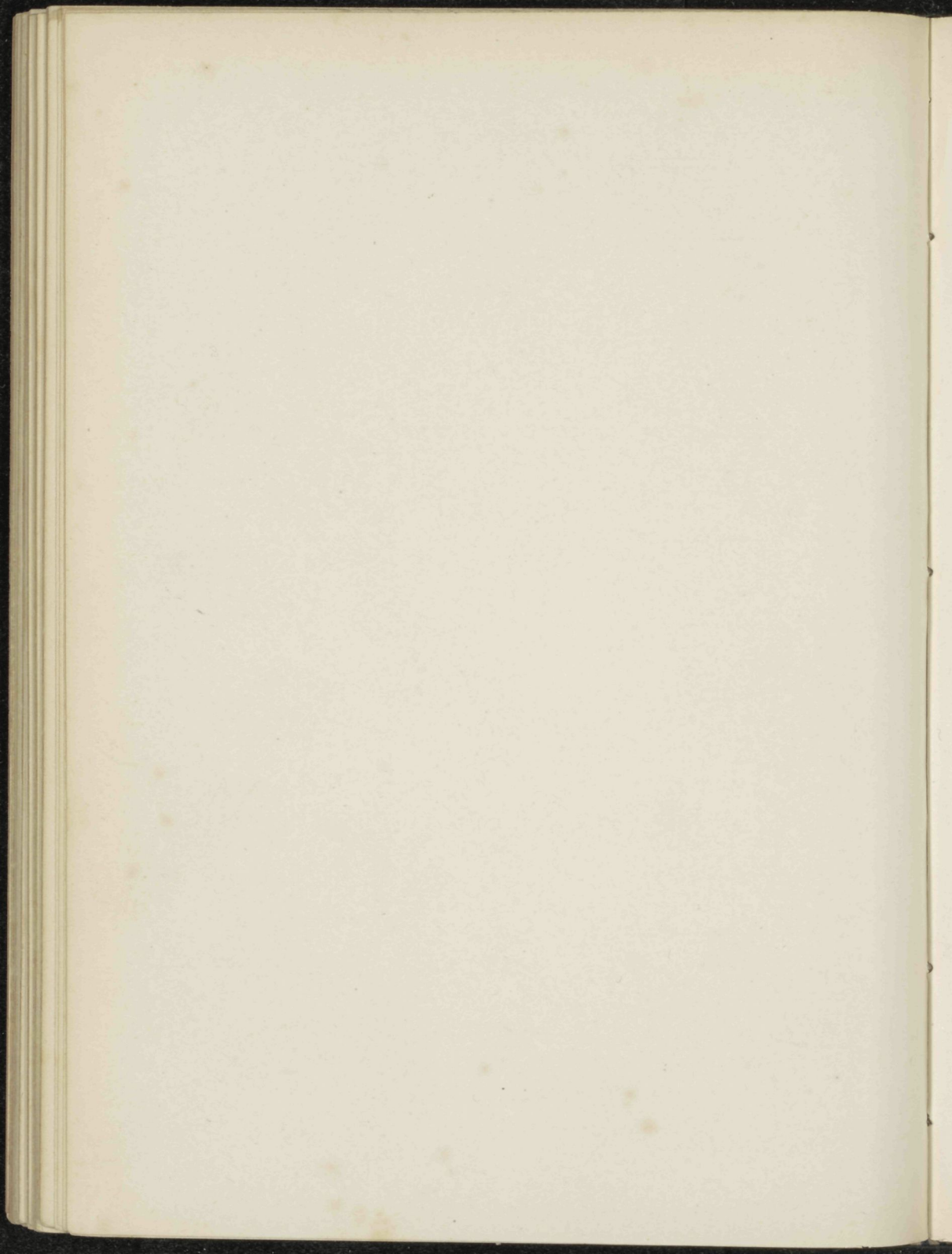
over het dienstjaar 1888-1889.

LIER

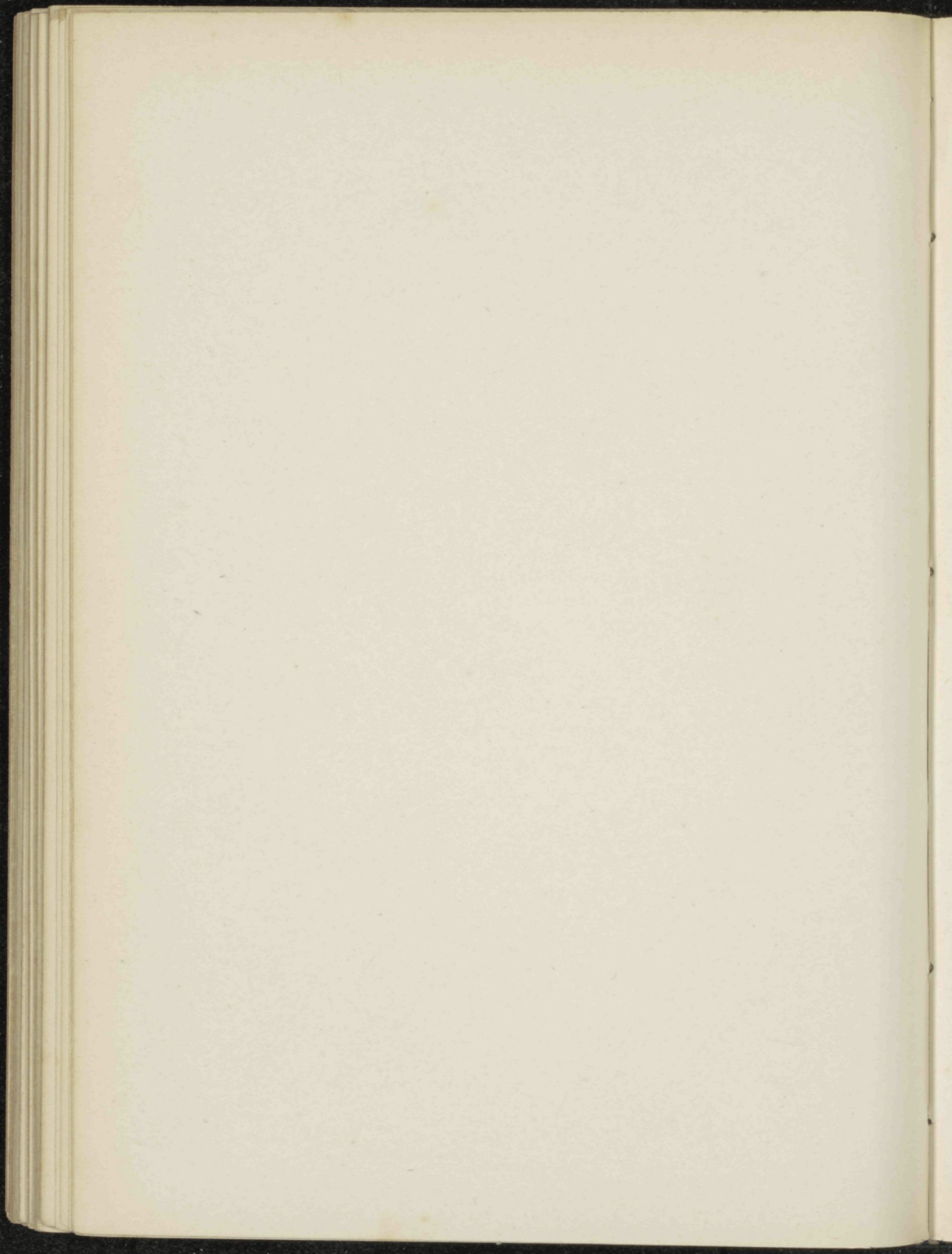
JOSEPH VAN IN & Cie, DRUKKERS-UITGEVERS,

Rechtestraat, 48.

Mijnheeren,

*Ingevolge de voorschriften van art. 70 der Gemeentewet,
hebben wij de eer den raad verslag te doen over het bestuur
en den toestand der zaken van de stad Lier, voor het dienst-
jaar 1888-1889.*

VERSLAG
OVER HET
Bestuur en den Toestand der Zaken
VAN DE
STAD LIER

TITEL I.

Bevolking.

1^e AFDEELING.

STAAT DER BEVOLKING.

De bevolking beliep op 31 December 1888, als volgt :

	MAN. GESL.	VR. GESL.	TOTAAL.
	9492	9908	19400
Op 31 December 1887 bedroeg zij	9392	9828	19220
Vershil in meer	100	80	180

2de Afdeling. — BEWEGING VAN DEN BURGERLIJKEN STAND.

Geboorten, overlijdens, huwelijken, echtscheidingen, kindaannemingen, wettingen van 1887—1888.

JAREN	AANTAL DER GEBOORTEN				AANTAL DER OVERLIJDENS ⁽¹⁾		AANTAL DER DOODGEBORENEN niet begrepen in de geboorten en overlijdens				TOTAAL		AANTAL DER HUWELIJKEN		Aantal der echtscheidingen		Kinderaannemingen		Wettingen	
	Wettige		Onwettige		Mannelijke	Vrouwelijke	Wettige	Onwettige	Mannelijke	Vrouwelijke	TOTAAL	TOTAAL	Mannelijke	Vrouwelijke	Mannelijke	Vrouwelijke	Mannelijke	Vrouwelijke	TOTAAL	TOTAAL
1887	317	295	47	45	704	201	199	400	18	7	2	1	28	128	»	»	»	»	34	»
1888	318	304	36	32	690	216	189	405	7	5	2	2	16	119	»	»	»	»	47	»
Meerder	1	9	»	»	»	15	»	5	»	»	»	1	»	»	»	»	»	»	13	»
Minder	»	»	11	13	14	»	10	»	11	2	»	»	12	9	»	»	»	»	»	»

⁽¹⁾ In dit getal zijn niet begrepen de personen in andere plaatsen overleden en te Lier gehuisvest, waar van de doodakten op de registers van den burgerlijken stand overschreven zijn, ingevolge art. 80 van het burgerlijk wetboek. — Dit getal beloopt tot 19.

3^e AFDEELING.

STAAT VAN OVERLIJDEN VOLGENS OUDERDOM.

Van 0 dag tot 1 voltallige dag	.	.	.	.	.	.	0
» 1 tot 2 voltallige dagen	.	.	.	.	.	.	2
» 2 » 3 » »	.	.	.	.	.	.	4
» 3 » 4 » »	.	.	.	.	.	.	0
» 4 » 5 » »	.	.	.	.	.	.	0
» 5 » 10 » »	.	.	.	.	.	.	7
» 10 » 15 » »	.	.	.	.	.	.	4
» 15 » 20 » »	.	.	.	.	.	.	1
» 20 » 25 » »	.	.	.	.	.	.	7
» 25 dagen tot 1 voltallige maand	.	.	.	.	.	.	2
» 1 maand » 2 voltallige maanden	.	.	.	.	.	.	15
» 2 » » 3 » »	.	.	.	.	.	.	17
» 3 » » 6 » »	.	.	.	.	.	.	26
» 6 » » 1 voltallig jaar	.	.	.	.	.	.	38
» 1 tot 2 voltallige jaren	.	.	.	.	.	.	38
» 2 » 3 » »	.	.	.	.	.	.	17
» 3 » 4 » »	.	.	.	.	.	.	9
» 4 » 5 » »	.	.	.	.	.	.	7
» 5 » 6 » »	.	.	.	.	.	.	2
» 6 » 7 » »	.	.	.	.	.	.	2
» 7 » 8 » »	.	.	.	.	.	.	2
» 8 » 9 » »	.	.	.	.	.	.	0
» 9 » 10 » »	.	.	.	.	.	.	1
» 10 » 11 » »	.	.	.	.	.	.	1
» 11 » 12 » »	.	.	.	.	.	.	1
» 12 » 13 » »	.	.	.	.	.	.	0
» 13 » 14 » »	.	.	.	.	.	.	2
» 14 » 15 » »	.	.	.	.	.	.	0
» 15 » 16 » »	.	.	.	.	.	.	2
» 16 » 17 » »	.	.	.	.	.	.	1
» 17 » 18 » »	.	.	.	.	.	.	1
» 18 » 19 » »	.	.	.	.	.	.	2
» 19 » 20 » »	.	.	.	.	.	.	2
» 20 » 21 » »	.	.	.	.	.	.	1
» 21 » 22 » »	.	.	.	.	.	.	1
» 22 » 23 » »	.	.	.	.	.	.	3
» 23 » 24 » »	.	.	.	.	.	.	2

Over te dragen. 220

Van dit getal zijn 391 personen overleden na geneeskundige hulp en 14 zonder geneeskundige hulp te hebben genoten; 339 zijn ten hunnen woonhuize overleden en 66 in de gods- en gasthuizen of andere openbare gestichten; 6 personen zijn door geweldigen dood omgekomen.

44 Huwelijken zijn op behoeftigheidsbewijzen aangegaan.

4^e AFDEELING.

§ 1. VERANDERING VAN WONING.

A. Personen die zich in de gemeente gevestigd hebben, komende :

Uit andere gemeenten van HET KONINKRIJK		UIT DEN VREEMDE		TOTAAL		ALGEMEEN TOTAAL
Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	
303	283	10	4	313	287	600

B. Personen die de gemeente verlaten hebben, om zich te vestigen :

In andere gemeenten van HET KONINKRIJK		IN DEN VREEMDE		TOTAAL		ALGEMEEN TOTAAL
Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	
338	352	10	2	348	354	702

§ 2. REGISTERS DER BEVOLKING.

De dienst der bevolking, waarvan jaarlijks het belang aan-groeit, wordt zorgvuldig waargenomen.

TITEL II.

Gemeentebestuur.

1^e AFDEELING.

GEMEENTERAAD.

De Raad heeft in 1888-1889 vijftien zittingen gehouden. De bijzonderste punten aan zijne beraadslagingen onderworpen zullen wij in den loop van dit verslag ontmoeten.

2e AFDEELING.

COLLEGIE VAN BURGEMEESTER EN SCHEPENEN.

Het Collegie blijft samengesteld uit de heeren : VAN CAUWENBERGH, Burgemeester, DE STRYCKER en MAST, Schepenen, en ROËLL, Secretaris.

Zijne gewone wekelijksche vergadering heeft plaats 's Zaterdags van elf tot één uur. Daarenboven komt het dagelijks bijeen voor het afdoen der loopende zaken.

In 1888 hield het 64 ingeschrevene zittingen.

OVERLIJDEN VAN DEN HEER GOUVERNEUR DU BOIS DE VROYLANDE.

Onze provincie heeft een gevoelig verlies ondergaan door het overlijden, op 30 December 1888, van den wel edelen heer DU BOIS DE VROYLANDE, Gouverneur der provincie Antwerpen.

De Gemeenteraad, bij hoogdringendheid bijeengeroepen, heeft een adres van rouwbeklag naar zijne achtbare familie gezonden, en zich door eene deputatie doen vertegenwoordigen bij de plechtige begrafenis, welke op 3 Januari 1889 heeft plaats gehad.

In ons laatste verslag deelden wij de verzekering mede, door wijlen den heer Gouverneur, ter gelegenheid van zijn eerste bezoek, in onze stad uitgedrukt, dat hij, in de mate zijns vermogens, tot de ontwikkeling en den voorspoed van Lier zou bijdragen. Wij vervullen eenen plicht van dankbaarheid met te getuigen, dat zijne daden, tijdens zijn te kort bestuur, aan deze beloften hebben beantwoord.

BEZOEK VAN DEN HEER GOUVERNEUR BARON OSY DE ZEGWAART.

Op dezelfde welwillendheid mogen wij vertrouwen van wege zijnen opvolger den wel edelen heer Baron OSY DE ZEGWAART, door koninklijk besluit van 26 Januari 1889 tot Gouverneur der provincie Antwerpen benoemd.

Eene blijk van genegenheid heeft deze hooge ambtenaar aan onze stad willen geven, met haar met zijn eerste officiëel bezoek te vereeren. Hetzelve heeft op 6 Oogst 1889 plaats gehad.

Door den Gemeenteraad aan de standplaats van den ijzeren weg afgehaald en verwelkomd, werd de heer Gouverneur met de militaire eer naar het stadhuis geleid, alwaar hem de burgerlijke, geestelijke en krijgsoverheden werden voorgesteld.

Na de voornaamste gestichten der stad bezocht te hebben, had er om half zes een banket plaats ten stadsraadhuije, den heere Gouverneur door den gemeenteraad aangeboden, en waartoe de voornaamste overheidspersonen waren uitgenoodigd.

De heer Gouverneur heeft zich hoogst tevreden getoond over het gulle onthaal hem in onze stad te beurt gevallen, en ons herhaaldemaal bevestigt, dat hare belangen altoos in hem eenen warmen verdediger zullen ontmoeten.

3^e AFDEELING.

PERSONEEL EN INRICHTING DER BUREELEN.

Er is geene wijziging in het personeel of de inrichting der bureelen gekomen.

STEDELIJK ARCHIEF.

Wederom laten wij de voortzetting van den inventaris der stedelijke archieven als bijlage van het Verslag volgen. De eerste stukken zijn vonnissen van burgerlijken en rechterlijken aard en worden alleen door den titel der registers aangeduid, waarin zij geboekt zijn. Van grooter belang zijn echter de zeven *Aktboeken*, afschrift inhoudende van nagenoeg al de oirkonden betreffende onze stad, te beginnen van 1426 tot 1787. De voornaamste dier akten worden in den hierbijgevoegden inventaris ontleed; men kan daaruit opmerken, wat rijken schat deze aktboeken voor de staatkundige en inwendige geschiedenis onzer stad opleveren.

Wij kunnen niet nalaten onzen dank te hernieuwen aan M. Mast, schepen dezer stad, voor den onvermoeiden ijver, waarmee hij de rangschikking en de ontleding onzer archieven blijft voortzetten. Daarmede niet tevreden, heeft de werkzame schrijver in den loop van het jaar een boekdeel laten verschijnen, onder den eenvoudigen titel van *Liersch Dagbericht*, hoogst belangrijke en wetenswaardige bescheiden over de geschiedenis en de instellingen onzer stad behelzende.

4° AFDEELING.

§ 1. KIEZERSLIJSTEN.

Bij de eindelijke sluiting van 3 September 1888, waren er ingeschreven :

A. Voor de kamers	499
B. » provincie	1458
C. » gemeente	1926

Eene enkele vraag van inschrijving op den provincialen lijst is bij het beroepshof van Brussel ingediend. Dezelve is aangenomen.

De herziening der kiezerslijsten in 1889 heeft de volgende veranderingen te weeg gebracht :

Zijn afgeschrabt :

	Kamer.	Provincie.	Gemeente.
A. Uit hoofde van overlijden	9	16	7
B. » vertrek	5	29	5
C. » gebrek van cijnsbetaling		5	19

Zijn gebracht :

A. Van de kamer op de provincie	6
B. » kamer op de gemeente	2
C. » provincie op de gemeente	6

Zijn gebracht :

Van de provincie op de Kamers	15
Van de gemeente op de provincie	6

Zijn ingeschreven :

Voor de kamers	6
» provincie, door cijns	22
» » door bekwaamheid	73
» gemeente	67

De herziening der kiezerslijsten voor 1890-1891, welke komt plaats te hebben, geeft de volgende cijfers :

Voorloopige vaststelling op 14 Augusti 1889 :

A. Kiezers voor de kamers	502
B. » » provincie	1491
C. » » gemeente	1991

Het in voegen brengen der wet op de werkmanswoningen van 9 Oogst 1889, waardoor de huizen, waarvan het kadastraal inkomen de som van 102 franken niet bereikt, van lasten blijven ontslagen, als zij door werklieden worden bewoond, heeft de afschaffing van 45 gemeentekiezers voor gevolg gehad, doch van deze blijven er 8 als bekwaamheidskiezers ingeschreven.

Bij de eindelijke vaststelling op 2 September, met de wijzigingen er door het Schepen-Collegie aan toegebracht, blijven er :

A. Voor de kamers	501 kiezers.
B. » provincie	1447 »
C. » gemeente	1868 »

De volgende tafel duidt het beroep der algemeene kiezers aan :

Kunstschilders, beeldhouwers en bouwkundigen	0
Logement-, hotelhouders en restaurateurs	5
Advokaten en pleitbezorgers	2
Bankiers, wisselaars en wisselagenten	3
Beenhouwers	12
Bakkers en banketbakkers	32
Winkeliers (kleine handelaars)	55
Brouwers	4
Herbergiers en slijters in dranken	44
Landbouwers en pachters	20
Stokers	1
Aannemers van gebouwen	6
Fabrikanten en suikerraffineerders	0
Staatsambtenaren en bedienden	9
Provinciale- en gemeenteamttenaren en bedienden	5
Letterkundigen en dagbladschrijvers	0
Drukkers en boekhandelaren	4
Nijveraars (meesters van fabrieken of groote werkplaatsen)	7
Nijveraars niet bijzonder aangeduid	28
Rechters en raadsleden	0
Metsers	3
Genecs- en heelmeeesters	5
Schrijnwerkers	11
Molenaren	3
Ministers der eerediensten	12
Kooplieden, reeders, commissionarissen en makelaars	42
Notarissen	3
Officieren van het leger	4
Schoenmakers	21
Goud- en zilversmeden, juweliers en horlogiemakers	4
Decoratie- en gebouwschilders	3
Apothekers en drogisten	5
Leeraren en onderwijzers	10
Eigenaars, renteniers, burgerlijke en militaire gepensionneerden	65
Bedrijven niet aangeduid	73
Totaal.	501

§ 2. KIESEXAMEN.

Uitslag der kiesexamen van Meert 1889.

Er hadden zich 141 kandidaten laten inschrijven om het exaam in het vlaamsch en 3 om het in het fransch af te leggen. Van deze hebben zich 127 vlaamsche en 3 fransche aangeboden.

De 3 fransche en 31 vlaamsche bekwamen het diploma. Daarenboven werden er door de beroepsjury nog 18 diplomas verleend, zoodat het getal aangenomen kandidaten tot 52 of 40 o/o der inschrijvingen beloopt.

§ 3. KIEZINGEN.

Er hebben drie kamerkiezingen in den loop van het dienstjaar, uit hoofde van overlijden, in het arrondissement Mechelen plaats gehad.

Werden gekozen voor het Senaat :

M. DE MEESTER DE BETZENBROECK, in vervanging van Graaf DE BUISSERET.

M. de Hertog d'URSEL, in vervanging van Burggraaf DE BEUGHEM.

Werd gekozen als Volksvertegenwoordiger :

M. A. LEFEBVRE, in vervanging van M. LEFEBVRE, vader.

§ 4. LIJST DER GEZWORENEN.

Op de lijst der gezworenen staan 55 namen van burgers onzer stad; waaronder 45 uit hoofde van cijsnbetaling en 10 wegens hun ambt of hoedanigheid.

5^e AFDEELING.

BEWEGING DER BESTUURLIJKE ZAKEN.

Ziehier de tabel der beweging van bestuurlijke zaken :

BUREELEN	ONTVANGENE BRIEVEN	VERZONDENE BRIEVEN
1 ^e Bureel	934	1247
2 ^e Bureel	107	279
	1041	1526

6^e AFDEELING.

GEMEENTE GOEDEREN.

A. Aankopen.

De stad heeft ten gevolge van nieuwe lijnrichtingen aan straten en wegen, eenige overschotten van erve aangekocht, te weten :

1° Van M. Volkaerts-Verbunt, Fr, fabrikant ter stede, 3,57 meters vierkant van zijnen eigendom tegen de Statielaan, mits 4 fr. de vierkante meter.

2° Van M. Stevens, Felix, rijtuigverhuurder, 48 vierkante decimeters, idem.

3° Van M. Wellens, Armand, gemeente secretaris te Kessel, 15,52 meters vierkant bij den openbaren weg ingelijfd, tegen den steenweg naar Berlaer, aan 3 fr. de vierkante meter.

4° Van M. Van Cutsem-Denies, te Brussel, 15 vierkante meters, als voren.

5° Voor openbaar nut en om mogelijk te maken het leggen van eenen buurtspoorweg, door de Mechelstraat en de Kolveniers-vest, heeft de stad, mits eene lijfrent van 300 fr. en de betaling eener som van zes duizend fr. bij het eindigen van het vruchtgebruik, een huis aangekocht in de Mechelstraat, groot in erve 87 meters vierkant, wijk K, n° 415 van het kadaster.

B. Verkoopen.

Wegens nieuwe lijnrichtingen, heeft de stad ook gedeelten van gronden verkocht, te weten :

1° Aan Modest Brioen, koopman in kanten, 24,62 meters vierkant, ingelijfd bij zijnen eigendom aan de Statielaan, aan 4 fr. de vierkante meter.

2° Aan Jos. Van Rymenant, meester-metser, 25 decimeters vierkant, aldaar.

3° Aan het Staatsbestuur, voor erve ingelijfd bij den steenweg van den Staat uit hoofde der nieuwe lijnrichting, aan de pastorij op Lisp, voor 145,55 fr.

4° Aan MM. Henri Dox-Bauwens, meester-schrijnwerker en Albert Schöller, negociant ter stede, 179,10 vierkante meters bouwgrond, in de Deheyderstraat, aan dertien fr. de vierkante meter, of fr. 2328,30

5° Aan vrouwe wed. Vermaelen-Vergouts en Laurent Vermaelen, grondeigenaars alhier, 406 meters vierkant bouwgrond, in de Deheyderstraat, mits fr. 3800,00.

6° Aan M Remy Biddeloo en deelhebbers, 35 meters vierkant aangevulde erve van den Neeth, tegen hunnen eigendom in de Deheyderstraat te Lier, mits fr. 80,00.

C. Verwisselingen, Overnemingen.

Eenige eigenaars hebben gedeelten van muren door de stad gemaakt moeten overnemen, als palende langs achter met hunne eigendommen in de Deheyderstraat, tegen de rivier de Neeth, te weten :

1° De heer Albert Schöller, negociant, voor .	fr. 31,94
2° De heer Modest Van Ockelyen, meester-steenhouwer, voor	» 32,70
3° Juffrouw Dox, Marie, voor	» 15,84
4° De heer Petrus Cloof, meester-schrijnwerker, voor de helft van een gedeelte muur van den stads-eigendom genaamd « oud militair hospitaal », in de Mechelstraat, voor	» 29,97

7° AFDEELING.

BETWISTE ZAKEN.

De stad heeft vervolgingen ingespannen tegen eenen eigenaar, die de voorwaarden van het reglement op het bouwen niet heeft gevolgd.

2^e AFDEELING.

GEWONE EN BUITENGEWONE ONTVANGSTEN.

A. Gewone.

§ 1	Opbrengst der eigendommen.	Vaste goederen	fr.	4776,80
		Houtkap en plantagiën	»	616,61
		Grondcijnsen en rechten op particulieren	»	53,63
		Onderhoud der buurtwegen	»	5606,94
§ 2	Toegestane ontvangsten voor verschillende diensten.	Weeg- en meetrechten	»	»
		Plaats- en kaairechten	»	5394,44
		Opbrengst der privaten en straatmest	»	441,23
		Havenrechten	»	191,78
§ 3	Belastingen.	Opcentiemen op 's rijksbelastingen.	Gewone 7	
			Buitengewone 0	
		Idem voor afleg van leeningen, afgeschafte rechten en uitvoering van gemeentewerken.	Grondbelast. 41	
			Personeel 36	
			Patenten 8	
		Belasting op de honden	»	879,22
§ 4	Octroi.	Aandeel in het gemeente-fonds, (wet van 18 Juni 1860)	»	90163,54
§ 5	Slachthuis.	Er bestaat geen slachthuis.		
§ 6	Verhuring van plaatsen op de markten.	Het aandeel dier verhuring is begrepen onder § 2.		
§ 7	Personele belastingen.	Geene.		
§ 8	Opbrengst der boeten.	Geene.		
§ 9	Verschillende belastingen.	Opbrengst van 1 1/2 0/0 op de kadastrale huurwaarde der bebouwde eigendommen	»	4952,54
		Opbrengst der akten van den burgerlijken stand.	»	210,16
		Kazerneering der gendarmen	»	194,02
		Wederigave van betaalde reiskosten aan behoeftige reizigers.	»	25,10
		Idem van vervoerkosten van burgerlijke en militaire gevangenen.	»	»
		Verkoop van buiten dienst gestelde voorwerpen	»	56,00
		Interesten en schuldvorderingen ten laste van den staat en het gemeente-crediet	»	1389,00
		Opbrengst van het gaz-gesticht	»	15000,00
		Toelage van den Staat voor het lager onderwijs	»	18290,00
		Toelage der Provincie voor het lager onderwijs.	»	1700,00
		Opbrengst der verhuringen van grassingen	»	500,00
		Opbrengst van de verhuring van jachtgronden op de eigendommen onder Nylen	»	23,00
		Idem van het aandeel der betalende leerlingen van de scholen extra-muros	»	90,12
		Toelage van den Staat voor de scholen van volwassenen.	»	1670,70
		Fondatie Heyns	»	582,00
		Subsidie van Staat en Provincie voor den onderhoud der school van teeken- en bouwkunde	»	4300,00
		Idem dito voor den onderhoud der bewaarschool	»	2040,00
		Inkomsten der bewaarschool	»	579,29
		Wederigave van de sommen in de kas van het gemeen fonds gestort	»	11582,00
		Verschillende kleine opbrengsten	»	582,09
§ 10	Verschillende ontvangsten.	Subsidie van het Bureau van Weldadigheid voor het lager onderwijs.	»	1500,00
		Vergoeding van den Staat voor den brugdraaier der Leuvensche poort	»	150,00

(1) Zie afzonderlijke rekening onder litt. C.

B. Buitengewone.

1	Overschot der vorige dienstjaren	fr.	19399,27
2	Vergunningen van grond op het gemeentekerkhof	»	2800,00
3	Subsidie van den Staat voor het kasseien der Statieplaats	»	12833,00
4	Idem voor den waterloop aldaar	»	887,50
5	Aandeel van boordeigenaars in het leggen van stoepen	»	915,60
6	Subsidien van Staat en Provincie (Achterstraat, Lisp)	»	4593,00
7	Achterstallige huurprijzen	»	279,47
8	Verkoop van hoogstammige boomen.	»	1411,00
9	Teruggaaf van het gaz-gesticht	»	504,00
10	Aandeel in de winsten van het gemeente-crediet	»	5612,88
11	Toelage van den Staat voor de onderwijzerswoning van Hagenbroeck	»	560,00
			» 47087,69

Totaal der ontvangsten	{ Buitengewone	fr.	47087,69
	{ Gewone	»	220270,78
	Samen	»	267358,47
	Uitgaven	»	247980,42
	Batig slot	»	19378,05

C. Buurtwegen. — Onderhoud.

(Artikel 14 der wet van 14 April 1841.)

BIJZONDERE FONDS. — REKENING VOOR HET DIENSTJAAR 1888

Ontvangsten	fr.	5606,94
Uitgaven	»	4320,81
Malislot	fr.	715,87

REKENPLICHTIGHEID.

Begrotingsstaat.

De stads-begrotingsstaat voor het jaar 1889 werd door den gemeenteraad gestemd in zitting van 20 November 1888, en is door de bestendige Deputatie van den provincialen Raad bepaaldelijk vastgesteld geweest den 25 Januari 1889. Hij beloopt :

In ontvangsten en uitgaven, zoo in gewone als buitengewone, ter somme van fr. 278104,21

Het ontwerp van begrootingsstaat voor 1890 was vergezeld van de volgende bemerkingen van het Collegie :

Mijnheeren,

Het Collegie heeft de eer u de begrooting der ontvangsten en der uitgaven voor het jaar 1890 voor te dragen. Voor de eerste maal ontvangt de wet van 19 Oogst 1889 hare toepassing en zal de stad voor haar aandeel verkrijgen eene som van 17272 fr. of één frank per inwoner, op voet van de laatste volksoptelling die in 1880 heeft plaats gehad.

De inschrijving eener zoo aanzienlijke toelaag zal toelaten, vooreerst de burgers van eenige contributiën te ontlasten en verders nog meerdere openbare werken tot nut van het algemeen te verrichten.

Het Collegie denkt u te moeten voorstellen de afschaffing, te rekenen van 1890, van de belasting van 1 1/2 o/o op het kadastraal inkomen der bebouwde eigendommen, belasting eene jaarlijksche opbrengst van 5000 frank opleverende.

De gewone ontvangsten, beraamd met vooruitzicht dezer afschaffing zouden voor het aanstaande jaar bedragen de	
som van.	fr. 237643,29
En de gewone uitgaven van	» 222028,36
Latende aldus een overschot van	» 15614,93

De buitengewone ontvangsten voor het aanstaande dienstjaar zijn niet aanzienlijk; zij laten toe nagenoeg de buitengewone uitgaven te dekken en een ander buitengewoon krediet van 17000 fr. voor de aanstaande jubelfeesten in te schrijven. Dit krediet, gevoegd bij het gewone van 3000 fr., zal ter beschikking van het Collegie voorloopig eene som van 20,000 fr. stellen, die zeker voldoende is om de kosten voor 1890 te voldoen. Moest het krediet overschreden worden, dan is het redelijk deze overschrijding op het dienstjaar 1891 te doen drukken.

Men stelt nog een krediet voor van 10,000 fr. voor het museum Wuyts-Van Campen, voor de werken der Fortbeek en het voltooiën van zekere andere begonnen werken. Doch dan is het noodig eene uitgifte van 10,000 fr. kasbons te voorzien, om in 1890 al de buitengewone onkosten te kunnen bestrijden. Deze kasbons zouden op een zeer kort getal jaren moeten terugbetaald worden. De gunstige toestand der financiën laat zulke regeling toe.

TITEL IV.

Instellingen van Weldadigheid.

1^e AFDEELING.

BUREEL VAN WELDADIGHEID.

§ 1. Bestuur.

Het bestuur is samengesteld uit M. M. FRANS KAREL COOLS, voorzitter, G. HELLEMANS, G. BUSSCHOTS, J. VAN DER PLANCKEN en G. VAN IN, leden.

De Gemeenteraad heeft in zitting van 14 November 1888, voor een' nieuw tijdverloop van vijf jaren, het mandaat verniewd van den heer GUSTAAF VAN IN. — Zijne installatie heeft op 20 Januari jongstleden plaats gehad.

§ 2. Roerende en Onroerende Goederen.

De openbare verhuring van eenige parceelen land en beemd, waarvan de huurceelen eindigden, heeft eene vermindering van 25 fr. opgeleverd, in vergelijking met de vorige verhuring. — Twee kleine perceeltjens land gelegen onder Duffel, waarvoor geen genoegzaam gebod werden gedaan, zijn onverhuurd gebleven. Het bestuur zal trachten die twee artikelen uit ter hand te verhuren.

§ 3. Giften en Legaten.

Het bestuur van weldadigheid heeft machtiging bekomen, eene som van 107,50 fr. aan te nemen, voor grondvergunningen op 't gemeentekerkhof, toegestaan aan de familiën Parasies-De Vogt en Van der Linden-Hazeldonck.

§ 4. Aankopen, Verkoopen en Verwisselen.

Er hebben geene aankopen, verkooping en verwisselingen plaats gehad.

§ 5. Aflegging en Wederaanlegging van kapitalen.

Het bestuur heeft in 1888 de terugbetaling ontvangen van een kapitaal van 8400 fr., voortkomend van de afgeloste rent Bosmans-Wuyts. Er zijn Belgische fondsen gekocht ter terugaanlegging van dit kapitaal.

§ 6. Rekendienst.

De begrotingsstaat van het dienstjaar 1888, is door den stedelijken raad, in zitting van 16 December 1888, vastgesteld, de ontvangsten zoowel als de uitgaven beloopt 98025,84 fr.

De rekening van den heer ontvanger voor het dienstjaar 1888, geeft het volgende resultaat :

Ontvangsten	fr. 104813,58
Uitgaven	» 95288,10
Overschot »	9525,48

§ 7. Statistiek der Behoeftigheid.

Gedurende het jaar 1888 zijn er 552 huisgezinnen, bevattende 1568 behoeftigen, bedeed geweest in geld, kleederen en beddegoed.

Aan 67 huisgezinnen zijn er gedurende hetzelfde jaar medecijnboekjes afgeleverd.

De volgende personen zijn op eene bestendige wijze ondersteund :

1 ^o Ouderlingen en gebrekkige personen	55
2 ^o Zinneloozen	31
3 ^o Verlatene kinderen en weezen	66
4 ^o Stomdooven en blinden	31
5 ^o Vondelingen	»
Totaal	183

De onkosten van onderhoud van de verschillende personen hebben in 1888 beloopt :

A)	Onderhoud der ouderlingen	fr.	6701,56
B)	Idem der zinneloozen	»	14550,36
C)	Idem der stomdooven en blinden	»	1630,68
D)	Idem der verlatene kinderen en weezen.	»	6965,35
E)	Idem der vondelingen	»	» »
F)	Idem der bedelaars	»	3940,61
Samen »			33788,56

§ 8. Uitdeelingen in Geld.

Onderstand uitgerekte in 1888 :

1 ^o	In geld	fr.	31976,00
2 ^o	In kleedingstukken	»	4985,89
3 ^o	In medecijnen	»	2827,46
4 ^o	Jaarwedde van geneesheeren	»	1975,00
5 ^o	Begrafeniskosten	»	233,84
Totaal »			41998,19

De onderstand in 1888 verleend aan behoeftigen vreemd aan onze stad, beloopt tot de som van fr. 2644,93.

Er bleef uit dien op 1 Juli laatst aan het bestuur nog schuldig, zoowel op 't loopende jaar als op de vorige dienstjaren, de som van fr. 1197,14.

De som betaald door onze bestiering voor onderstand aan behoeftigen, in andere gemeenten verleend, beliep fr 1930,80.

§ 9. Betwistende Zaken.

De gemeenteraad heeft machtiging verleend, twee achterstallige huurders van land, bij rechtsmiddelen tot betaling te dwingen.

2^e AFDEELING.

GAST- EN GODSHUIZEN.

§ 1. Bestuur.

Het Bestuur is samengesteld uit de heeren : J. F. NOTELTEIRS, voorzitter; F. LOOTS, EM. DE STRYCKER, J. VAN PELT en H. DE BELDER, leden.

Deze laatste, aftredend lid, is door den stedelijken raad, in zitting van 14 November 1888, voor eenen nieuwen termijn van vijf jaren herkozen en op 4 Februari laatst geïnstalleerd.

§ 2. Roerende en Onroerende Goederen.

De publieke verhuring van 13 perceelen land en van een perceeltje beemd, waarvan de huurceelen dit jaar eindigen, heeft eene vermindering van 206 fr. opgeleverd.

§ 3. Giften en Legaten.

Er zijn in 1888 aan het bestuur van Gast- en Godshuizen noch giften noch legaten vermaakt; alleenlijk heeft het eene somme van 107,50 fr. voor grondvergunningen op het gemeentekerkhof, mogen aanveerden.

§ 4. Aankopen, Verkoopingen en Verwisselingen.

Het bestuur is gemachtigd geworden 1° in openbare veiling te stellen drij gedeeltens gronds, uitmakende 31 loten bouwgronden, gelegen tegen den steenweg van Lier op Santhoven, in de Molenstraat en tusschen de steenwegen van St Catharina-Waver en Konings-Hoyckt. Die verkoopinge heeft plaats gehad op 18 Februari jongstleden, door 't Ministerie van notaris Notelteirs, en heeft 14434 fr. opgebracht.

2° Aan den heer Jos. Cuypers, koopman, te Nylen uit er hand te verkoopen vijf aren 67 centiaren grond van een perceel gelegen te Nylen, wijk D, n° 415A, aan den prijs van 12500 fr. de hectare.

En 3° Aan den Belgischen Staat voor de som van 11098,39 fr. een perceel land, inhoudende 62 aren 95 centiaren, benoodigd voor het daarstellen eener Artillerie-caserne, aan den nieuwen boulevard tusschen de Mechelsche en Antwerpsche poorten te Lier.

§ 5. Aflegging en Wederaanlegging van Kapitalen.

Bij besluit van de Bestendige Deputatie van den provincialen raad van 31 Mei laatst, is onze bestiering gemachtigd geworden den afkoop te doen van eene rente groot in kapitaal 2116,40 fr.,

waarmede de eigendom genaamd St Beatrix godshuis in de Beggijnhofstraat te Lier, belast was, in voordeel van M. De Dobbeleer van Brussel.

De afkoop van die rente heeft plaats gehad mits betaling eener som van 1587,25 fr. berekend aan 25 maal het jaarlijksch inkomen.

In 1888 heeft de bestiering ontvangen van afleg der rente Ph. Buts, en van afstand van grond aan de gemeente Bouchout, de gezamentlijke som van 4124,34 fr. Er zijn Belgische fondsen gekocht ter wederaanlegging van dit kapitaal.

§ 6. Rekendienst.

De begrootingsstaat van het dienstjaar 1889, is door den stedelijken raad in zitting van 1 April 1889 goedgekeurd. De ontvangsten, even als de uitgaven, beloopten 134128,39 fr.

De rekening van den heer ontvanger, voor het dienstjaar 1888, geeft het volgende resultaat :

Ontvangsten	fr.	121659,12
Uitgaven	»	100026,74
Overschot »		21632,38

§ 7. Statistiek der Godshuizen van Ouderlingen en Weezen.

De bevolking onzer godshuizen was op Juli laatst, samengesteld als volgt :

	MANNEN.	VROUWEN
St Jacobs godshuis	29	1
St Antonius »	»	20
Ste Anna en Joachim godshuis	13	15
Ste Barbara en Beatrix »	»	27
Meisjes godshuis	»	54
Jongens weezenhuis	13	1
Infirmierie van 't Beggijnhof	»	3
	55	121
Samen	176	

In 1888 zijn er 446 zieken verpleegd geweest in het burgerlijk gasthuis; 58 personen zijn er gedurende hetzelfde dienstjaar overleden.

§ 8. Betwistende Zaken.

De gemeenteraad heeft bij besluit van 14 November 1888, onze bestiering gemachtigd eene achterstallige huurster van land, rechterlijk tot betaling te dwingen.

3^e AFDEELING.

BERG VAN BERMHERTIGHEID.

§ 1. Bestuur.

Het bestuur van den Berg van Bermhertigheid bestaat uit :

MM. COOLS-GREGOIR,	voorzitter.
DE BELDER, HENDRIK,	lid.
NAETS-LAMBRECHTS,	»
VAN IN, ALFONS,	»
HELLEMANS-HELLEMANS,	»

§ Begrootingsstaat en Rekeningen.

De begrooting voor 1889 beliep zoo in ontvangsten als in uitgaven op 88870,00 fr.

De ontvangsten in 1888 bedroegen	fr.	79402,75
De uitgaven in 1888	»	77550,24
In kas op 31 December 1888	»	1853,51

§ 3. Werkzaamheden.

Wij laten hier de tafels der werkzaamheden van deze instelling, gedurende het afgelopen jaar, volgen :

BERG VAN BERMHERTIGHEID.

DIENSTJAAR 1888.

REKENING DER PANDEN. — BEWEGING VAN HET MAGAZIJN.

GETAL INGEBRACHTE PANDEN en bedrag der GELEENDE KAPITALEN	In magazijn op den 1 Januari 1888	Pandén ingezet gedurende het jaar	TOTAAL	PANDEN UITGEGAAN gedurende het jaar		In magazijn op 31 Dec. 1888
				bij lossing	bij verkoop	
Pandén	In nieuwe koopwaren .	721	1776	941	114	721
	Andere	3137	14149	10518	338	3293
	Totaal.	3858	15925	11459	452	4014
Geleende kapitalen	Op nieuwe koopwaren .	8118	22127	9005	710	12412
	Andere	23540	82030	60104	1486	20440
	Totaal.	31658	104157	69109	2196	32852

B E W E R K I N G E N :

AANTAL PANDEN ingezet gedurende HET JAAR	1887	1888	Meer ingezet in 1888	Minder ingezet in 1888	BEDRAG der geleende KAPITALEN OP DE PANDEN gedurende het jaar	1887	1888	Meer geleend in 1888	Minder geleend in 1888	Aantal panden gelost in 1888	Bedrag der lossingen	Aantal panden verkocht in 1888	BEDRAG der VERKOOPINGEN in	1887	1888	Meer verkocht in 1888	Minder verkocht in 1888	Middelbare waarde van iederen verkochten pand in 1888	fr. 4,75
10829	12067		1238	»	69205	72499	3294	»	11459	69109	452	452	2285	2196	»	89	89		

4^e AFDEELING.

SPAAR- EN VOORZIENINGSKAS TEN VOORDEELE DER WERKLIEDEN,
GENOOTSCHAPPEN VAN ONDERLINGEN BIJSTAND.

Onze maatschappijen van onderlingen bijstand blijven hunnen bloeienden toestand behouden, doch het zijn de niet erkende, die het meest in de gunst van het werkvolk vallen.

De *Winterbus*, ingericht om de werkende klas het vergaderen eeniger spaarpenningen tijdens den Zomer te vergemakkelijken, en waarvan wij in ons laatste verslag de inrichting en de eerste proefnemingen hebben doen kennen, heeft dadelijk eene merkelijke uitbreiding gekregen. Het getal der deelnemers is van 56 tot 110, en dit der gestorte sommen van 1923,30 fr. tot 4605,60 fr. geklommen. Alles doet voorzien dat deze hoogst nuttige instelling, naarmate zij beter zal gekend zijn, eene grotere ontwikkeling zal bekomen.

ONDERSCHEIDINGEN.

De volgende onderscheidingen werden door Koninklijk besluit aan leden van voorzienigheidsmaatschappijen en aan werklieden onzer stad toegekend.

A. Bijzondere onderscheiding ter bevordering der maatschappijen van onderlingen bijstand.

MM. QUEECKERS, J. R., der KK. reddersmaatschappij.
VERHOEVEN, J. A., idem.

B. Nijverheidsonderscheiding.

MM. EYSERMANS, J. G., drukkersgast bij M. Van In en C^e;
VAN DEN EEDEN, P. G., kuiper bij M. Van den Wyngaert-Vergouts;
VAN PEBORGH, G., potbakkersgast bij M. Swaenen; VAN ROMPAY,
J. B., brouwersgast bij Me Van der Linden-Nuyens.

REKENINGEN 1888.

N A M	DATUM DER ERKENNING OF DER STICHTING	GETAL LEDEN	ONTVANGSTEN	UITGAVEN	IN KAS des reservefonds
ERKENDE MAATSCHAPPIJEN					
1 ^o Vereniging der schoenmakers, huide- veters, enz.	{ 31 December 1853 28 April 1871	40	284,76	356,00	797,19
2 ^o Idem der kleermakers, St Franciscus.	9 April 1857	37	268,00	259,43	1024,15
3 ^o Kk. reddersmaatschappij	4 November 1872	42	378,55	239,80	1256,41
NIET ERKENDE					
1 ^o De Jonge Crispinisten	1848	442	2154,43	1150,73	1694,00
2 ^o Sint Franciscus-Xaverius	1874	109	980,83	1088,58	1458,47
3 ^o De Broederlijkheid	1875	181	1726,92	936,18	1320,54

5^e AFDEELING.

GENEESKUNDIGE DIENST.

De heer doctoor LAPORTA heeft zich in de stad gevestigd, terwijl de heer GLAUDOT, militaire geneesheer, dezelve heeft verlaten.

De heer CAPPUYNS heeft de apotheek van den heer DUKERS overgenomen.

6^e AFDEELING.

—

BIJZONDERE LIEFDADIGHEIDSVEREENIGINGEN EN TENTOONSTELLINGEN.

Het Genootschap der Dames van Bermhartigheid heeft op 3 Mei 1889 van de Bestendige Deputatie van den provincialen raad, machtiging voor het openen, van 1 September tot 1 December, eener tentoonstelling-tombola gekregen. Dezelve is tegenwoordig in een der zalen van het Stadhuis geopend. Hare opbrengst is bestemd tot ondersteuning der behoeftigen onzer stad.

Deze vereeniging, even als die van Sint Vincentius à Paulo, gaat voort met de noodlijdenden ten huize te ondersteunen.

TITEL V.

Katholieke eeredienst.

1e AFDEELING.

KERK VAN DEN H. GUMMARUS.

§ 1. Geestelijkheid.

De E. H. PEETERS, professor in St Gummarus' Collegie, is in het afgelopen jaar onderpastoor onzer hoofdkerk benoemd, in vervanging van den E. H. SUETENS, overleden.

§ 2. Kerk.

In den loop des jaars zijn de onderhandelingen met de hoogere overheid over de herstellingen aan het triptiek van St Rochuskapel, een der merkwaardigste gewrochten der Vlaamsche School, heropend. Wij vertrouwen, dat zij met goeden uitslag zullen bekroond worden.

§ 3. Bestuur.

Den eersten Zondag van April 1889, hebben de kiezingen ingevolge de art. 9 en 15 van het decreet van 1809 plaats gehad.

De aftredende leden werden herkozen en het bureel der kerkmeesters blijft uit M. NOTELTEIRS als Voorzitter, M COOLS als Schatbewaarder, en M. MAST als Secretaris samengesteld.

§ 4. Rekenwezen.

Rekening van het dienstjaar 1888.

Ontvangsten	.	.	.	.	.	fr.	44833,82
Uitgaven	.	.	.	.	.	»	44404,12
						Batig slot »	429,70

Begrooting voor het jaar 1889.

Ontvangsten	.	.	.	.	.	fr.	37223,49
Uitgaven	.	.	.	.	.	»	36771,00
						Batig slot »	452,49

§ 5. Goederen.

Geene.

§ 6. Giften en Legaten.

Twee vragen van aanneming van legaten zijn thans aan de goedkeuring van hooger bestuur onderworpen.

2^e AFDEELING.

KERKFABRIEK Ste MARGARETA.

§ 1. Personeel.

De heer VAN DEN BRANDE, Lodewijk, is lid der kerkfabriek gekozen, in vervanging van den heer PALINCKX, Ed., overleden. Geene andere veranderingen hebben er in het personeel plaats gehad.

§ 2. Giften en Legaten.

Geene.

§ 3. Rekendienst.

A. Rekening 1888.

Ontvangsten	.	.	.	.	.	fr.	5647,13
Uitgaven	.	.	.	.	.	»	5324,66
						Overschot »	322,47

B. Begrootingsstaat 1889.

Ontvangsten	fr.	5794,52
Uitgaven	»	5534,03
Overschot »		260,49

3^e AFDEELING.

KERKFABRIEK St JOSEPH, LISP.

§ 1. Bestuur.

Het bestuur is samengesteld uit :

MM. FR. VAN LOOY, voorzitter

FR. WILS, tesorier.

VAN DE WEYGAERT, geheimschrijver.

§ 2. Giften en Legaten.

De giften der erfgenamen van wijlen den eerw. heer CLAES, pastoor te Strombeeck, zijn in inschrijvingen op het grootboek aangelegd.

§ 3. Rekendienst.

Rekening 1888.

Ontvangsten	fr.	11112,31
Uitgaven	»	10811,23
Overschot »		301,08

Budget 1889.

Ontvangsten	fr.	3131,71
Uitgaven	»	3084,50
Overschot »		47,21

TITEL VI.

Openbaar Onderwijs.

1^e AFDEELING.

LAGER ONDERWIJS.

§ 1. Dagscholen.

A. Gemeentescholen.

De gemeentescholen werden als volgt, gedurende het afge-
loopen jaar, bijgewoond :

Oefenschool voor jongens.	,	.	.	.	397	leerlingen.
Meisjesschool (intra muros)	.	.	.	.	198	»
Jongensschool (Hagenbroek)	.	.	.	.	69	»
Meisjesschool (Hagenbroek).	.	.	.	.	56	»
Jongensschool (Lisp)	.	.	.	.	54	»
					Samen.	774 leerlingen.

B. Aangenomene scholen.

De aangenomene kosteloze scholen werden bezocht als volgt :

Katholieke jongensschool (intra muros)	.	.	583	leerlingen.
» » op het voorgeburcht				
Lisp.	.	.	64	»
» meisjesschool (intra muros)	.	.	516	»
			Samen.	1163 »

C. Vrije kostelooze scholen.

Dagscholen der Ursulinen, Lisp . . .	252	leerlingen.
» der Colletien . . .	154	»
Samen.	406	»

Hierbij bestonden nog de volgende betalende scholen :

Onderwijsgesticht der Ursulinen (externaat) .	230	leerlingen.
» » (pensionnaat) .	96	»
» van jufvr. Getteman . .	115	»
Samen.	441	»

§ 2. Bewaarscholen.

De bij de stadsschool gevoegde bewaarschool telde 291 leerlingen en de katholieke 494, waarvan 152 meisjes en 139 jongens der eerste, en 251 en 243 der tweede.

§ 3. Scholen van Volwassenen.

Deze scholen werden bijgewoond als volgt :

Stadsschool voor volwassenen . . .	304	leerlingen.
School Hagenbroek (jongens) . . .	33	»
» » (meisjes) . . .	42	»
» Lisp (jongens) . . .	41	»
Vrije school voor meisjes . . .	61	»
Samen.	481	»

De kostelooze zondagschool der Ursulinen telde 246 leerlingen.

Een vijfde onderwijzer is bij de stadsschool gevoegd

§ 4. Kantonale Prijskampen.

Onze gemeente- en aangenomene scholen hebben zich loffelijk in de kantonale prijskampen onderscheiden.

Zoo bekwamen het bekwaamheids-getuigschrift :

A. In de prijskampen der lagere scholen :

13 leerlingen der Oefenschool.
7 » der aangenomene school stad.

B. In de prijskampen der scholen van volwassenen :

8 leerlingen der Stadsschool.
3 « der jongensschool van Hagenbroek.

De getuigschriften werden den gekroonden in openbare zitting van den gemeenteraad overhandigd, met boeken, er van wege het stedelijk bestuur bijgevoegd.

§ 5. Normaalschool.

54 Leerlingen volgden in 1888-1889 de leergangen der normaalschool, verdeeld als volgt :

Eerste studiejaar . . .	23 leerlingen.
Tweede » . . .	20 »
Derde » . . .	11 »

In het uitgangs-exaam werden 10 leerlingen gediplomeerd als onderwijzer.

In den grooten prijskamp van Brussel werden de volgende onderscheidingen toegekend :

M. YSEBOODT, diploma en zilveren medalie.

De normaalschool van Lier, diploma en bronzen medalie

2^e A F D E E L I N G .

MIDDELBAAR ONDERWIJS.

§ 1. Jongens staats middelbare school.

Gedurende het afgeloopen schooljaar 1888-1889 beliep het getal inschrijvingen in de staats middelbare jongensschool tot 284 leerlingen, waarvan

209 in de voorbereidende afdeeling.
75 in de middelbare school.

Personeel.

Bij ministeriëel besluit van 25 Juni 1889. werd M. VAN HOUTR J. L. definitievelijk als onderwijzer bij onze middelbare jongensschool benoemd.

§ 2. Meisjes middelbare school.

De middelbare meisjesschool telde 238 inschrijvingen, waarvan 50 voor het middelbaar onderwijs en 188 voor de voorbereidende klassen.

Personeel.

Me SUTENS-WEIDISCH is bij ministeriëel besluit van 8 Februari 1889, als hulponderwijzeres benoemd geworden. Sedert 1 Mei laatst is de les van gymnastiek verdeeld tusschen haar en mejuffrouw DIEGHENS

§ 3. Sint Gummarus collegie.

In het Sint Gummarus collegie, waar de lessen door wereldlijke en geestelijke professors gegeven worden, waren in het afgelopen schooljaar 312 leerlingen ingeschreven, namelijk :

Voor de humaniteiten	83 leerlingen.
Voor de fransche klassen	128 »
Voor het lager onderwijs	101 »
Totaal	312 »

Het getal der leerlingen van den cursus der humaniteiten neemt van jaar tot jaar toe.

TITEL VII.

Schoone kunsten, wetenschappen en letteren.

1^e AFDEELING.

§ 1. AKADEMIËN VAN SCHOONE KUNSTEN. — TEEKENSCHOLEN.

A. Personeel.

De besturende commissie en het onderwyzend personeel zijn onveranderd gebleven.

B. Leergangen.

Voor den winterleergang waren 509 leerlingen ingeschreven, waaronder 170 van 33 omliggende gemeenten. Dit was 12 minder dan verleden jaar.

De zomerleergangen zijn door 233 leerlingen of 17 minder dan het vorige jaar bijgewoond. Hieronder behoorden er 175 aan 33 omliggende gemeenten.

De inrichting der leergangen wordt jaarlijks door den aankoop van nieuwe modellen volledigd. De vijf bouwkundige orden, door het Staatsbestuur toegezegd, zijn aangekomen.

C. Prijskampen.

Er namen 350 leerlingen deel aan de prijskampen.

Het professoreel korps der koninklijke Academie van schoone kunsten te Antwerpen, als jury oordeelende, heeft :

4 Groote koninklijke medaliën en
6 Kleine » » toegekend.

Daarbij zijn er van stadswege geschonken :

8 Stadsmedaliën van eerste klas.
30 » van tweede »
29 » van derde »

De jury heeft bevonden dat de prijskampen in het algemeen voldoende zijn geweest.

§ 2. MUZIEK- EN TOONEELGEZELSCHAPPEN.

Er bestaan in onze stad drie harmonie , vier fanfaren- en vier zangmaatschappijen, benevens drie tooneelvereenigingen.

Het nationaal tooneel van Antwerpen heeft daarenboven gedurende den winter, eene reeks vertooningen gegeven.

§ 3. MUSEUM.

Cabinet Wuyts-Van Campen.

De onderhandelingen met het Staatsbestuur aangeknoopt, om door medehulp van het hooger bestuur eene waardige plaats voor deze rijke verzameling op te richten, geene oplossing bekomende, zoo heeft de Raad zich te dien einde, door eene deputatie tot den heer Minister van binnenlandsche zaken gewend. De uitslag, dien wij van dezen stap verhoopten, heeft aan onze verwachting niet beantwoord. Het Collegie is dus voornemens den Raad voor te stellen, alleen de galerij te maken en de oprichting der andere gedeelten te verschuiven.

2^e A F D E E L I N G

STADS VOLKSBOEKERIJ.

Gedurende het afgelopen jaar 1888 1889, zijn er in de stads-volksboekery 7392 boekdeelen in lezing aan huis gegeven, te weten :

1888	Maand	October	304
»	»	November.	1073
»	»	December	1534
1889	»	Januari	1631
»	»	Februari	1391
»	»	Maart	1304
»	»	April	155
Samen.			7392

hetgeen op het vorig jaar eene vermindering uitmaakt van 54 werken.

Ziehier de aard der werken in lezing gegeven :

Ingebeelde- en reisverhalen	6659
Geschiedenis en aardrijkskunde	342
Verschillende werken	391

Te samen. 7392

De boekerij is aan twee Nederduitsche- en twee Fransche tijdschriften ingeschreven.

Verschillende boekwerken handelende over schoone kunsten, nijverheid, geschiedenis, enz., worden in het lokaal der boekerij gelezen en geraadpleegd.

Sedert de inlevering van het voorgaande verslag, zijn er 62 werken in 75 boekdeelen bijgekomen, te weten :

Door het Staatsbestuur geschonken	21
Gekocht	41

Te samen. 62

De besturende commissie vereenigt zich maandelijks. Er is geene verandering in hare samenstelling gekomen.

Een nieuw lokaal voor de volksbibliotheek wordt van dringende noodzakelijkheid.

TITEL VIII.

Gezondheidsleer en openbare gezondheid.

1^e AFDEELING.

§ 1. PLAATSELIJKE GENEESKUNDIGE COMMISSIE.

De geneeskundige commissie heeft zich vereenigd om middelen tegen de uitbreiding der slijm- en typhuskoortsen te beramen, welke in de laatste wintermaanden in sommige volkrijke wijken waren binnengedrongen, en ook om over het drinkwater eener openbare pomp te handelen.

In het afgeloopen jaar is geen enkel geval van pokken waargenomen geweest. Van de kroepziekte heeft de stad insgelijks weinig te lijden gehad. Integendeel hebben de slijm- en typhuskoorts hier nogal lang geheerscht, bijzonderlijk langs de armen van den Neeth. De ziekten waren echter van geen kwaden aard. De mazelen insgelijks hebben nog al fel gewoed en den dood van talrijke kinderen uit de volksklas veroorzaakt.

§ 2. KOEPOKINENTING.

Het comiteit van koepokinenting heeft in het afgeloopen jaar aan 283 kinderen kosteloos de pokken gezet.

§ 3. VOORTLOOPENDE ZIEKTEN.

De gezondheidsstaat der stad heeft weinig te wenschen gelaten.

2^e AFDEELING.

GEZONDMAKING DER WIJKEN EN VERBETERING DER WONINGEN VAN DE WERKENDE KLAS.

Het gemeente-bestuur houdt er streng de hand aan, dat al de nieuwe woningen in de vereischte voorwaarden van gezondheid worden opgericht. Het net van waterloopen in de straten wordt volledig en talrijke eigenaars brengen er de waters hunner woningen in.

3^e AFDEELING.

ONHEILEN EN RAMPEN.

Onze stad is van beduidende rampen gespaard gebleven.

De volgende onderscheidingen werden voor daden van moed en zelfopoffering toegekend :

Aan den heer VERRIEST, medalie van 1ste klas.

Aan den heer D'HONT, » 2de »

En aan den heer SELS, eervolle melding.

TITEL IX.

Openbare veiligheid, justitie en gevangenissen.

1^e AFDEELING.

PERSONEEL.

Door koninklijk besluit van 17 Juli 1889, is de heer CALUS, Jozef, Jan, brigadier-commandant der gendarmerie, politiecommissaris der stad Lier benoemd, in vervanging van den heer STEIN, op 6 Maart 1889 overleden. Hij is op 13 Oogst in bediening getreden.

2^e AFDEELING.

VERORDENINGEN EN REGLEMENTEN.

Niet

3^e AFDEELING.

AANHOUDINGEN, SCHELMSTUKKEN, MISDRIJVEN EN OVERTREDINGEN.

Sedert den 1 September 1888 tot en met den 1 September 1889, zijn de volgende aanhoudingen, misdrijven en overtredingen vastgesteld :

1. Poging tot diefstal	3
2. Eenvoudige diefstallen	51
3. Zware diefstallen	3
4. Huisdieften	4
5. Vrijwillige slagen	18
6. Slagen en kneuzingen	44
7. Brandrampen	3
8. Aftruggelarij	7
9. Smaadwoorden jegens de politie	23
10. Misbruik van vertrouwen	5
11. Scheldwoorden	31
12. Laster	13

Over te dragen. 205

	Overgedragen.	205
13. Aanslag op de zeden	.	7
14. Opstand tegen de agenten der openbare macht	.	16
15. Schade aan onroerende goederen	.	7
16. Braak aan afsluiting	.	11
17. Landloopers	.	30
18. Overtredingen op het sluiten der herbergen	.	13
19. » nachtgedruisch	.	27
20. Toevallige drenkelingen	.	5
21. Lichte mishandelingen	.	10
22. Banbreuk	.	2
23. Jachtovertredingen	.	2
24. Toevallige dood	.	1
25. Gevondene kinderen	.	0
26. Openbare dronkenschap	.	91
27. Verschillige overtredingen	.	88
	Totaal.	516

4^e AFDEELING.

REISPASSEN — WERKMANS EN DIENSTBODENBOEKJES.

Gedurende het jaar 1888 zijn er zes nieuwe werkmansboekjes uitgegeven

De aflevering geschiedt ingevolge de nieuwe wettelijke bepalingen.

Het afleveren van boekjes aan de dienstboden is hier niet in gebruik.

5^e AFDEELING

MAATREGELN TEGEN BRANDGEVAAR.

Het Collegie waakt, opdat het bluschtuig met de noodige manschappen zich steeds in orde, bij het ontstaan van brandrampen, zou bevinden. Het onderzoekt de middelen om verbeteringen in den dienst te voeren.

De heer VAN OCKELYN heeft, voor gezondheidsredenen, zijn ontslag van opperbrandmeester genomen. Wij vervullen eenen plicht van dankbaarheid en rechtvaardigheid, met hier hulde te brengen aan den ijver, de werkzaamheid en de kunde, welke onze achtbare ambtgenoot, eerst als brandmeester, later als hoofd van dien gewichtigen dienst, heeft aan den dag gelegd.

TITEL X.

Burgerwacht. Militie. Bezetting.

1^e AFDEELING.

BURGERWACHT, KRIJGSDIENST

303 Jongelingen werden voor de nationale militie van het jaar 1889 ingeschreven.

138 Behoorden tot de uitgestelden der klassen van 1886, 1887 en 1888.

165 Waren nieuwe ingeschrevenen.

Het laagste nummer der loting was het nummer 139.

Het aandeel der te leveren manschappen, voor het jaar 1889, beliep 41 man.

De graad van onderwijs der nieuw ingeschrevene lotelingen, was als volgt :

Zonder onderwijs	14
Kunnende alleenlijk lezen	7
Kunnende lezen en schrijven	134
Een hooger onderwijs dan de twee voorgaande graden genietende	10
Totaal.	165

De jaarlijksche *oogenschouw* of *revue* heeft regelmatig voor den commandant van het militaire distrikt plaats.

2e AFDEELING.

§ 1. BEZETTING. — KAZERNEERING.

De bezetting der stad bestaat uit : de dépôts van de 11e en 12e linieregimenten, en eene afdeeling artillerie, gelast met het onderhoud van het materiëel.

Het fort is door twee batterijen beleggeschut bezet.

De opbouw der artilleriekazerne ondergaat vertraging, ten gevolge van eene betwisting met eigenaars der benoodigde gronden.

De goede betrekkingen, welke altoos tusschen de militaire overheid en het stedelijk bestuur hebben bestaan, blijven voortduren.

§ 2. MILITAIRE INKWARTIERINGEN.

De milicianen die hun getuig in de dépôts komen opnemen of neerleggen, worden door toedoen der krijgsoverheid gehuisvest; slechts in afzonderlijke gevallen worden er eenige manschappen bij de burgers ingekwartierd. Het gebeurt ook dat doortrekkende artillerie in onze stad blijft vernachten.

Het getal logisten, in deze voorwaarden in 1888 afgeleverd, beloopt tot 12 voor officiers en 501 voor soldaten.

TITEL XI.

Openbare Belastingen.

1^e AFDEELING.

GRONDLASTEN.

§ 1.

De kadastrale inkomst van de bebouwde en onbebouwde eigendommen der stad, beliep in 1888.	fr.	799712,56
De opbrengst der grondbelasting voor het dienstjaar 1888, in 1328 artikelen, bedroeg ten voordeele van den Staat, de somme van	»	55979,88

IN OPCENTIEMEN.

A. Ten voordeele der provincie.	»	6157,76
B. Ten voordeele der gemeente.	»	28549,59
Totaal	»	90687,23

2^e AFDEELING.

PERSONEELE BELASTINGEN.

§ 1. Getal Belastingsschuldigen.

De artikelen aan de personeele belastingen onderworpen, die op de verschillende rollen van 1888 werden gebracht, beloopten tot 2328.

§ 2. Beloop der Rollen (Personeel).

Hoofdsom	fr.	51010,19
IN OPCENTIEMEN.		
A. Ten voordeele van den staat. »		10911,06
B. Ten voordeele van de provincie »		6121,15
C. Ten voordeele der gemeente »		23464,42
D. Schattingskosten. »		53,41
Totaal »		91560,23

3^e AFDEELING.

BELASTINGEN DER PATENTEN.

§ 1. Getal en klasseering der Patentschuldigen.

De rollen der patenten voor het dienstjaar 1888 bevatten 1776 artikelen.

§ 2. Beloop der Rollen.

Het cijfer in principaal der patentrollen, voor het dienstjaar 1888 belooft tot	fr.	15053,81
IN OPCENTIEMEN.		
A. Ten voordeele van den staat. »		3009,69
B. Ten voordeele der provincie »		451,63
C. Ten voordeele der gemeente »		1655,96
Totaal »		20171,09

4^e AFDEELING.

PROVINCIALE BELASTINGEN.

De rollen voor 1888 bevatten :

942 houders van honden.
 449 verkoopers van sterke dranken.
 140 » van tabak en cigaren.

De opbrengst dezer verschillende belastingen beliep als volgt :

Opbrengst der belastingen	op de honden	.	fr.	3979,00
»	»	op den verkoop van		
		sterke dranken	.	» 8548,98
»	»	op den verkoop van		
		tabak	.	» 1512,00
Totaal				» 14039,98

5^e AFDEELING.

ACCIJNSSEN.

De accijnsrechten, te onzer stede ingevorderd gedurende het jaar 1888, beloopt tot	.	fr.	36366,73
--	---	-----	----------

6^e AFDEELING.

STEDELIJKE EN PROVINCIALE BELASTINGEN.

Zie hierboven (provinciale belastingen).

Het aandeel der stad, in de belasting op de honden voor het dienstjaar 1888, is door de Deputatie nog niet vastgesteld.

De belasting op het bebouwd kadastraal inkomen heeft opgebracht fr. 4905,50.

7^e AFDEELING.

ONTLASTINGEN.

De zetting der verschillende belastingen, zoo rechtstreeksche als provinciale, gedurende het jaar 1888, heeft tot 21 reclamen aanleiding gegeven.

TITEL XII.

Openbare werken.

1^e AFDEELING.

GROOTE EN KLEINE WEGENIS.

De stad heeft aanzienlijke herstellingswerken aan de verschillende buurtwegen doen uitvoeren. Daarenboven heeft zij de stoepen herkasseid en *bordures* geplaatst in de Vredenberg-, Arragon- en Kerkstraten, op de Vischmerkt, alsmede in de Antwerpstraat. De Kleine Bril is geheel hergekasseid geweest, evenals de Deensche-straat en de Kerkhofplaats.

Onderaardsche waterloopen zijn gemaakt in de Achterstraat van Lisp en in een gedeelte der Kerkstraat.

De *Hooge Brug* is verbreed en geheel hernieuwd. Dit werk is voor 11043,00 fr. door M. Van Aerschot aangenomen geweest, waarin de provincie voor een zesde tusschenkomt.

2^e AFDEELING.

VERANDERING VAN LIJNRICHTING.

Eene kleine lijnrichting heeft plaats gehad in de Molenstraat en op den steenweg van Lier naar Oostmalle.

3^e AFDEELING.

OPENING VAN NIEUWE STRATEN EN BOULEVARDS.

Geene.

4^e AFDEELING.

HERSTELLINGSWERKEN EN ONDERHOUD AAN STADSGEBOUWEN.

Al de stadsgebouwen worden met zorg onderhouden en de noodige herstellingswerken worden eraan verricht.

Een deel der herstelling van de grille aan het stadhuis is voltrokken.

5^e AFDEELING.

§ 1. VAARTEN EN RIVIEREN.

Het gemeentebestuur blijft pogingen aanwenden, om de verzanding van den bevaarbaren arm der Neeth, binnen de stad, tegen te werken.

§ 2. WATERLOOPEN.

Het kaartboek der waterloopen op ons grondgebied, wacht nog altoos zijne vollediging af. Intusschen hebben wij, dit jaar, de kuissching der beken van stadswege doen uitvoeren. Deze maatregel heeft den afloop der waters zeer begunstigd.

6^e AFDEELING.

OPENBARE VERLICHTING.

Het gazgesticht heeft, in het jaar 1888, 168751 kubiekmeters gaz vervaardigd tegen 164743 in 1887; dus 4008 meerder.

Het getal bekken beloopt op 2047.

De ontvangsten beliepen	fr.	36107,37
De uitgaven	»	21038,66
Dus een boni van	»	15068,64

Het kapitaal zoo in gelden als in betaalde koopwaren, enz., bedroeg bij de jaarlijksche sluiting fr. 84967,55.

De canalisatie is onveranderd gebleven

7^e AFDEELING.

HALLEN EN MARKTEN.

Het onbeduidend getal granen, op de markt te koop geboden, heeft het Collegie doen besluiten de prijzen wekelijks vast te stellen, volgens dat zij in den handel besteed worden. Ziehier die der laatste week :

Tarwe	17,60
Rogge	13,09
Boekweit	14,77
Haver	14,11

Er zijn 452 hectoliters haver te koop gesteld, waarvan er 386 werden verhandeld.

Op de wekelijksche botermarkt in kuipen, werden verkocht 42331 kilogrammen.

De markt van jonge kalveren bestatigt eenen verkoop van 18656 stuks; 7437 verkens werden ter veiling aangeboden.

De vischmijn wordt goed voorzien; in het jaar 1888 waren er 280 mijnen, die eene bruto som van fr. 6725,00 hebben opgebracht.

De zuivere opbrengst der verschillende meet-, weeg-, loon- en plaatsgelden, beliep in het jaar 1888 als volgt :

Voor de graanmarkt	fr.	» »
» botermarkt	»	863,18
» kalverenmarkt	»	1592,48
» dagelijksche markt	»	2886,78
» kaai-, brug- en havenrechten	»	443,78
Totaal fr.		5786,22

8^e AFDEELING.

BIJZONDERE GEBOUWEN; TOEPASSINGEN DER REGLEMENTEN OP DE POLITIE OP HET BOUWEN.

In den loop van het jaar 1888, zijn de volgende toelatingen afgeleverd :

Nieuwe gebouwen, op onbebouwde gronden.	28 huizen
Geheele herbouwingen van woningen	8 »
Gedeeltelijke herstellingen	42 »

TITEL XIII.

Nijverheid, koophandel en landbouw.

1^e AFDEELING.

NIJVERHEIDSGESTICHTEN, STOOMWERKTUIGEN. — ONDERZOEKINGEN
DE COMMODO ET INCOMMODO.

Onze kantennijverheid blijft gedrukt onder de mededinging, haar door de werktuigen aangedaan; daardoor lijdt insgelijks de schoenmakerij. Het is door overgroote krachtingspanning en met aan zeer geringen loon te laten werken, dat men de werklieden bezigheid kan verschaffen. Onze borstel- en borstelhoutfabrieken blijven beter aan den gang. Zoo is het ook gestaan met de werkhuizen van muziekinstrumenten, de drukkerijen, de vuurmolens en brouwerijen.

Eene groote steenbakkerij op Lachenen blijft insgelijks in werking.

De kunstsmederij, de schoen- en de machienfabriek die wij bezitten, hebben geen gebrek aan werk.

Onze rijtuigmakerijen gaan voort met zich door de sierlijkheid en de sterkte hunner voortbrengsels te onderscheiden.

Ziehier de onderscheidingen aan onze nijveraars in den grooten wedstrijd van Brussel toegekend :

MM. VERWILT, rijtuigen, bronzen medalie; ANTHONIS, L. L., rijtuigen, aanmoedigingsprijs; MELÈSE, kanten, aanmoedigingsprijs.

De heer VAN BOECKEL, kunstsmed, heeft benevens eene gouden medalie, eenen prijs van 1000 frank weggedragen.

De volgende aanvragen voor het uitoefenen van hinderlijke bedrijven, zijn aan onderzoeken onderworpen geweest :

2	Voor het oprichten van	bakkersovens.
2	»	» » slachterij.
3	»	» » stokvischwekerij.

2^e AFDEELING.

—
HANDEL.

De betrekkingen van den kanthandel met het buitenland nemen toe; de kleinhandel en die met het binnenland breiden zich insgelijks uit.

3^e AFDEELING.

—
BEWEGING DER SCHEEPVAART.

Van 1 Januari 1888 tot 1 Januari 1889, werden er 210 schepen in onze stad ontlost Hunne lading bestond uit :

Aardappelen	2
Allerlei	20
Beet, mest	1
Graan	28
Hooi	2
Ijzer	2
Klonen	1
Lijnzaad.	4
Mosselen	61
Pannen	3
Planken	3
Pulp	2
Raapkoek	1
Steen	49
Steenkolen	12
Vlaszaad.	1
Wishout en mutsaard	4
Zand	14
Zout	2
Totaal.	210

4^e AFDEELING.

LEVENSBEOHOEFTEEN. — BEVOORRADINGEN. — MARKTPRIJZEN. —
MIDDENPRIJS VAN HET VLEESCH EN BIJZONDERE EETWAREN.

De vleeschprijzen waren :

Ossenvleesch	fr.	1,70
Koe- en vaarzenvleesch	»	1,50
Kalfsvleesch	»	1,80
Schapenvleesch	»	1,80
Varkenvleesch	»	1,60
Spek	»	1,40

5^e AFDEELING.

§ 1. LANDBOUW.

De opbrengst van den oogst is bevredigend geweest. Het voeder was overvloedig en de granen zijn met gunstig weder binnen-gehaald en hebben zoo in strooi als in granen eenen voldoende uitslag opgeleverd. Het vlas, dat veel minder gewonnen wordt, heeft minder aan de verwachtingen beantwoord. De aardappelen zijn overvloedig en van goede hoedanigheid; de ziekte heeft er weinig nadeel aan toegebracht.

Ook over de moeskruiden mag men zich voldaan toonen. Alleen het fruit is volkomen mislukt.

De leergang van grondbeginselen der landbouwkunde bij onze Jongens Staats Middelbare School ingericht, is dees jaar voortgezet, maar is voor het volgende niet behouden.

Deze leergang werd gegeven door M. PEIRSMAN, leeraar der Staats Normalschool.

§ 2. LANDBOUWMAATSCHAPPIJEN.

De voordrachten van Ooft- en Boomteelt, door het Tuinen Landbouwgenootschap van Lier ingericht en door den heer JULIUS DE HAES gegeven, werden door drij en dertig ingeschrevene aanhoorders, benevens door een aantal andere, die de lessen niet regelmatig volgden, bijgewoond.

Een bijgevoegd ingenieur, de heer VAN DE VELDE, door het Staatsbestuur benoemd, heeft zich te Lier gevestigd. Hij is begonnen met practische voordrachten en onderrichtingen in onze stad en de omliggende plaatsen te geven.

6^e AFDEELING.

OPENBAAR VERVOER. — IJZEREN WEG. — STOOMTRAMWAY'S.

§ 1. IJzeren weg.

De vergrooting der statie is voltrokken. Eerstdaags zal de hand gelegd worden, om de spoorbaan tusschen de Antwerpsche en de Lisperpoorten te verleggen, ten einde den nieuwen boulevard aldaar te verbreedden.

§ 2. Stoomtramway's.

Onze hoop dat de stoombuurtweg Antwerpen-Lier-Santhoven, in den loop van den zomer in werking zou getreden zijn, is niet verwezentlijkt. Het Collegie werpt alle verantwoordelijkheid van zich, over eene vertraging, die het, voor zoo veel zulks in zijne macht is, heeft willen voorkomen, en welke zoowel voor de financiën der stad als voor de belangen der burgerij na-deelig is.

TITEL XIV.

Verschillende voorwerpen.

Zonder aanmerking.

Het tegenwoordig verslag, vastgesteld in zitting van het Collegie van Burgemeester en Schepenen, op 29 September 1889, is aan den Gemeenteraad, in zijne openbare en verplichtende zitting van 7 October daaropvolgende, voorgelegd geworden.

Het Collegie van Burgemeester en Schepenen,

Bij bevel:

DE SECRETARIS,
A. H. ROËLL.

DE BURGEMEESTER,
FL. VAN CAUWENBERGH.

ARCHIEF.

Bij den lijst der rechterlijke registers, in het Verslag van verleden jaar opgenomen, moeten de volgende nog gevoegd worden :

1.	Akten van vonnissen van de Schepenen der stad en bijvang	van 1515 tot 1536.
2.	Vonnisboek	» 1571 » 1582.
3.	Boek van rekwesten, inventarissen en accoorden	» 1616 » 1645.
4.	Getuigenisboek	» 1623 » 1631.
5.	Register van procuratiën, — attestatiën, — protestatiën, — repudiatiën enz. . .	» 1643 » 1666.
6.	Register van informatiën	» 1692 » 1700.

SCHEPENBRIEVEN.

1.	Register getiteld : Geloften en Contracten,	van 1409 tot 1419.
2.	» Schepenakten	» 1406 » 1420.
3.	» Schepenbrieven	» 1421 » 1423.
4.	» »	» 1421 » 1447.
5.	» »	» 1424 » 1426.
6.	» »	» 1426 » 1434.
7.	» Schepenen geloften	» 1430 » 1437.
8.	» Schepenbrieven	» 1434 » 1453.
9.	» »	» 1443 » 1451.

10.	Register getiteld : Van den contracten	. van 1451 tot 1456.
11.	» Schepenbrieven . . .	» 1459 » 1468.
12.	» » . . .	» 1469 » 1472.
13.	» » . . .	» 1472 » 1475.
14.	» » . . .	» 1472 » 1482.
15.	» » . . .	» 1486 » 1498.
16.	» » . . .	» 1495 » 1540.
17.	» » . . .	» 1498 » 1511.
18.	» » . . .	» 1503 » 1576.
19.	» » . . .	» 1512 » 1523.
20.	» » . . .	» 1540 » 1547.
21.	» Van verklaringen ofte getuigenissen . . .	» 1548 » 1575.
22.	» Schepenbrieven . . .	» 1554 » 1562.
23.	» » . . .	» 1561 » 1570.
24.	» » . . .	» 1565 » 1568.
25.	» » . . .	» 1569 » 1572.
26.	» » . . .	» 1582 » 1587.
27.	» » . . .	» 1597 » 1605.
28.	» » . . .	» 1610 » 1615.

AKTBOEKEN.

Op het stedelijk archief berusten zeven registers, getiteld *Aktboeken*, begonnen in 1426 en gaande tot 1787. In deze boeken zijn overgeschreven talrijke akten van privilegiën en vergunningen, alsook de voornaamste besluiten en accoorden door de stad aangegaan. Het zou overbodig zijn hierover de belangrĳheid dier boeken uit te wijden. Men neme enkelĳ in aandacht, dat zij rechtsgeldige afschriften behelzen van vele bescheiden, waarvan de oorspronkelijke stukken verloren geraakt zijn. Zoo is 't dat de twee eerste dier boeken, met de ordonnantie-, resolutie-, reken- en klapboeken, den eenigen zekeren leidraad voor de kennis der geschiedenis onzer stad, in de vroegere eeuwen, uitmaken. Wij denken het dus niet ongepast hier, volgens tijdsorde en aard van zaken, eenige der bijzonderste akten rakende het oud Lier en zijne inrichtingen, in deze twee boekdeelen bevat, aan te duiden :

A. Onder den titel van « *Diversche beleydinghen (verklaringen) gedaan van oude tyden soo verre den byvanc deser stadt hem is streckende in diverse quartieren aan ende mette omliggende dorpen.* » vindt men de volgende bescheeden :

Verklaring gedaan op 3 September 1412, uit bevel van Hertog Anthonis, (wanneer de stad Antwerpen gescheiden was van het land van Brabant en overgegeven werd aan Lodewijk, Graaf van Vlaanderen), rakende de scheidspalen (limieten) van den bijvang omtrent Bouchout. B. 1, blz. 25.

Verklaring op den 16ⁿ dag van Meert 1417, door verscheidene personen gedaan, dat de scheidspalen (uiterste limieten) van het gehucht Lachenen zich strekken tot aan de gracht tusschen de Bunt en de Bloke gelegen. B. 1, blz. 24.

Verklaring gedaan op 18 Februari 1420, rakende de scheidspalen (limieten) van den bijvang omtrent het Hagenbroeck tegen de heerlijkheid van Vremde. B. 1, blz. 25, v^o.

Verklaring, dat op 3 Augusti 1564 de scheidspalen dezer stad en die van den bijvang zijn vastgesteld. B. 1, blz. 146.

Verklaring gedagteekend van 5 October 1708, rakende de limietscheiding tusschen de kuip en den bijvang der stad Lier. B. 4, blz. 95.

Kopij van eenen ouden akt, ten jare 1721 genomen, van verklaring van verscheidene personen over de uitgestrektheid van het Hagenbroeck tegen Vremde en Broechem. B. 5, blz. 50.

B. Onder den titel van « *Uytheysschen naer der Divisenrechte gedaan* » vindt men in het eerste boekdeel verscheidene akten betrekkelijk de uitlevering of overgave van zekere gevangenen (1).

Ditzelfde register bevat ook talrijke akten, waarbij inwoners van Lier door de Schepenen tot verhangingschap, ballingschap, geeseling, verbeuring van lijf en goed of andere straffen veroordeeld werden.

(1) Over het divisierecht zie men de *Geschiedenis van Antwerpen* door de heeren MERTENS en TORFS, boekdeel 3, blz. 136 en volgende.

C. Abdijen en Kloosters.

Akt waarbij de Abdijs van Nazareth, op 17 Mei 1395, hare watermolens ten voordeele der stad Lier afstaat. B. 2, blz. 235, v^o.

Akt waarbij aan het Godshuis Nazareth, in plaats van de voorschrevene watermolens, zekere vrunden toegezeid worden. B. 2, blz. 236.

Akkoord gemaakt op Kersavond 1409, tusschen den abt van St Bernaerts en den schout van Lier, met de rentmeesters van den Hertog van Brabant, dat eerstgenoemde in deze stad en bijvang recht van erven en onterven zal hebben. B. 1, blz. 123.

Een gelijk akkoord gemaakt in 1414 met den abt van Tongerlo. B. 1, blz. 124.

Wisseling gedaan op 17 Juli 1460, door de paters Cellebroeders van hun huis in de Berlaerstraat tegen het huis staande alsdan achter den stadstuin en toebehoorende aan Gummarus Van de Borge. B. 1, blz. 22, v^o.

Fondatie op 12 Mei 1469 van het Godshuis van Sion, hetwelk op den grond van Steyvoort gebouwd is. B. 1, blz. 57, v^o.

Akt van vonnis van 11 Meert 1503, tusschen de stad Lier en het Godshuis van St Bernaerts, dat het bier of de wijn door dit laatste ingelegd, accijsrechten zal moeten betalen. B. 3, blz. 121, v^o.

Octrooi verleend aan de Karthuizers, op den naastlesten dag van Juli 1551, om op eene behoorlijke plaats hun klooster en kerk te mogen bouwen. B. 1, blz. 80.

Octrooi van 29 October 1551, verleenende aan die van Nazareth zekere huizen binnen Lier te mogen koopen en andere goederen te verkoopen. B. 1, blz. 82.

Octrooi door Hertog Philips te Brussel, op 26 Oogst 1559 gegeven, om te mogen overgaan tot den aankoop van acht en twintig bunderen land voor het klooster van Sion. B. 1, blz. 87.

Contrakt van 9 December 1603, tusschen de stad en het Godshuis van St Bernaerts, aangaande het beplanten van Pauwelijnsvest en het onderhouden van de sluis houdende het water in de spoelgracht der bleekerij van Jan Van Couwegem. B. 2, blz. 230, v^o.

Octrooi in 1609 aan de nonnen van Vredenberg verleend, om in deze stad te mogen koopen zekere huizing aan den kanunnik Gaspar De Vettere toebehoorende, ten einde aldaar hunnen woon te komen vestigen. B. 2, blz. 77.

Akt van 17 November 1612, aangaande de vestiging binnen Lier der paters Predikheeren. B. 3, blz. 52.

Akt van 11 Oogst 1617, waardoor het Stedelijk Bestuur aan de societeit Jesu verleent, de oude vest strekkende van aan het Volmoleken tot aan het einde van hunnen hof, mits dat voorzeide paters twee bruggen zullen doen leggen over het water komende tegen voornoemde oude vest, de eene aan het Volmoleken en de andere aan het einde van hunnen hof, en den dijk aan de overzijde van het water gelegen merkelyk te verhoogen en te verbreden; alles tot hunnen kost. B. 2, blz. 51.

Akt van 2 Oogst 1620, behelzende de voorwaarden waarop de paters Capucienen alhier zijn ontvangen. B. 2, blz. 50.

Akt van 31 Meert 1631, machtigende de vestiging der paters Jesuiten te Lier. B. 2, blz. 97.

Akt van 14 Oogst 1631, aangaande de hooge en gemeine school, eertijds door de paters Predikheeren en later door eenen wereldlijken persoon gehouden, met last aan de jonkheid, op eene behoorlijke manier, latijn, fransch, duitsch, lezen en schrijven te leeren. B. 2, blz. 55, vº.

Akt van 13 Januari 1633, waarin de stad aan de Karthuizers de Lisperbinnenvest verleent, in vergelding der goede diensten door hen aan de stad bewezen. B. 2, blz. 100, vº.

Akt van den laatsten dag van Januari 1638, waarin vermeld wordt dat de testamenten door de paters der societeit Jesu, in de jaren 1636 en 1637, tijdstip der contagieuse ziekte, ontvangen, geldig zijn, maar aanbevelende voortaan de testamenten door den testateur of twee getuigen te laten teekenen. B. 2, blz. 65, vº.

Contrakt van 1654, over zekere plantagie, tusschen de stad en de paters Karthuizers. B. 2, blz. 148.

Akt rakende de verkoop van zeker brandstraatje aan het klooster der Engelsche Theresianen. B. 2, blz. 161.

Akt van 13 Oogst 1648, waarbij de Engelsche Theresianen gemachtigd worden zich te Lier te vestigen. B. 2, blz. 125.

Octrooi van 29 Meert 1673, machtigende de Ursulinen zich te Lier te vestigen. B. 2, blz. 272.

D. Gast- en Godshuizen.

Ordonnantie van 1415, rakende het Godshuis van St Anthonis. B. 1, blz. 55.

Fondatie-akt dato 12 December 1417, van St Gorisgodshuis nevens St Pieterskapel, door Hendrik Lanen, die zijn huis tot woning van arme wolwevers gaf. B. 1, blz. 70.

Ordonnantie van 15 Meert 1420, vaststellende wat degenen, die in het Godshuis van St Anthonis wonen, schuldig zijn te doen. B. 1, blz. 56.

Ordonnantie rakende het St Barbaragodshuis, geheeten Luytenconvent. B. 1, blz. 42.

Ordonnantie aangaande het Godshuis der Lazarussen.

B. 1, blz. 65, v^o.

Ordonnantie van 17 Juni 1493, waarbij de Schepenen voorschrijven, dat elke persoon gaande in een Godshuis, aan de Tafel van den H. Geest de helft zijner havelijke goederen zal geven. B. 1, blz. 50.

Reglement op 10 Oogst 1497, door de Schepenen voor St Jacobsgodshuis gemaakt en gevolgd door eene andere ordonnantie van 3 September, aangaande de ouderlingen van hetzelfde Godshuis. B. 1, blz. 54.

Akt van 26 Januari 1507, waarin vermeld is dat Elisabeth Van Immerseel, op 2 April 1483, aan den Heiligen Geest dezer stad heeft gelegateerd haren hof van Immersele, tot behoef der armen. B. 2, blz. 239.

Octrooi gegeven te Brussel op 25 November 1537, waarbij de Religieusen uit het Gasthuis van Lier mogen aanveerden de zes en half bunderen land door goede lieden der stad Antwerpen aan hun gesticht gegeven. B. 1, blz. 84.

Fondatie op 11 Juli 1570, van het Maagdenhuis door Augustijn Van Dyck, poorter van Mechelen, doch ingezetene van Lier. B. 2, blz. 241 en 249.

Fondatie op 29 Mei 1598, van St Joachim en St. Anna Godshuis door Gommaer Baeck, ingezetenen dezer stad.

B. 1, blz. 84, 86, 88, 90, 91, 92.

Reglement van 5 October 1601, door den Burgemeester, de Schepenen en uitvoerders van het testament van wijlen Gommaer Baeck gemaakt, en gevolgd van eene ordonnantie van 29 April 1687, waarbij de stedelijke regeerders vaststellen dat de inwoners van St. Anna en Joachim Godshuis half rantsoen zullen genieten, als man of vrouw afluigig komt te worden B. 1, blz. 109.

E. Accijnsen en Belastingen.

Verklaring van het jaar 1446, dat de poorters zoo wel als de ingezetenen der stad de accijnsrechten moeten betalen. B. 1, blz. 184, v^o.

Ordonnantie, op 4 Januari 1461 door de Schepenen der stad Lier uitgegeven, waarbij geregeld wordt op welke wijze zekere personen vrij kunnen zijn van pondgeld. B. 1, blz. 45.

Akkoord aangegaan op den laatsten dag van September 1498, tusschen de Schepenen der stad en d'ingezetenen derzelve, over het betalen der lasten. B. 3, blz. 1.

Akt van het jaar 1511, handelende over den vrijdom en betaling van de wijn- en bieraccijnsen. B. 2, blz. 77.

Verklaring van 3 Juli 1525, door het Magistraat der stad Lier, dat die van den bijvang jaarlijks honderd vijf en twintig Reinsche guldens voor pondgeld zullen betalen. B. 2, blz. 33.

Ordonnantie van Karel V, op 20 Februari 1539 te Brussel gegeven, krachtens welke de Liersche ambachten verplicht worden accijns te betalen gelijk zij in vroegere tijden deden, zonder daarover eenige oneerlijke woorden tegen de wethouders of rentmeesters dezer stad te spreken, op verbeurte van 50 marken zilver; verbiedende ook eenige vergaderingen, zonder oorlof van den Burgemeester, op verbeurte van lijf en goed, te houden. B. 2, blz. 64.

Akt gedagteekend van Brussel op 5 Mei 1597, besluitende dat de bijvang dezer stad nergens anders als te Lier in de lasten begrepen is. B. 3, blz. 1, v^o.

Akkoord aangegaan op 26 November 1613, tusschen de rentmeesters der stad en den bijvang van Lier, nopens het betalen der lasten op het malen. B. 2, blz. 270.

Verklaring van 10 Mei 1614, dat de brouwers schuldig zijn te betalen twaalf stuivers voor de vierde aam bier en vier of vijf stuivers voor elke aam van drij gulden. B. 2, blz. 260, v^o.

Ordonnantie van 30 Oogst 1624, krachtens welke het vlastol vrij is en men te Lier eenen persoon, gelast na te zien of het vlas niet naar vijandelijke steden vervoerd wordt, zal aanstellen. B. 2, blz. 203.

Verklaring gedaan te Brussel, op 17 October 1625, dat de heeren wethouders der stad Lier, in vergoeding hnnner goede diensten, vrijdom van accijnsen zullen genieten. B. 1, blz. 149.

Octrooi gegeven te Brussel den 25 October 1638, dat de stad van elke 100 guldens verkocht vee zal mogen optrekken 2 guldens 10 stuivers B. 2, bl. 105, vº.

Akt van 29 November 1645, waarin de vrijdom van accijns, die deze stad was genietende, wordt te niet gedaan. B. 2, blz. 21.

Confirmatie, gegeven te Rijssel den 13 September 1393, waarbij Philips, zoon van den Koning van Frankrijk, Hertog van Burgondië, enz., de inwoners der stad Lier vrij van tolrecht verklaart, onder voorwaarde der verplichting de grachten van zijn kasteel van Antwerpen te helpen onderhouden. B. 2, blz. 168.

Akt gegeven te Brussel op 1 Februari 1668, waardoor aan de greffiers of secretarissen dezer stad verboden wordt te laten procederen tot goeden of ontgoeden van eenige erven, zonder dat hun gebleken zij, dat er een halve stuiver per gulden van verkoop ten voordeele der stad, als belasting daargesteld, betaald is, en dat men voor accijns van iedere ton bier 4 stuivers, van iedere aam azijn buiten 24, en van iedere aam azijn binnen de stad 12 stuivers, en van iederen hamel 6 stuivers zal moeten betalen. B. 2, blz. 228.

F. Lakenhandel.

Ordonnantie van 10 Juli 1400, op de draperij. B. 1, blz. 119, vº.

Ordonnantie van 1 September 1418, rakende den Lierschen halmeester tot Antwerpen. B. 1, blz. 127.

Contrakt gemaakt te Brussel op 3 Februari 1455, tusschen de gedeputeerden der stad Lier, ten eenre, en de volderen der stad Lier, wezende poorters te Brussel, ten andere zijde, aangaande de ordonnantiën op de volderen en lakenwevers. B. 1, blz. 72.

Contrakt gemaakt in 1456, tusschen de gezworenen van het Droogscheerdersambacht ten eenre, en de gemeine gezellen van hetzelfde ambacht dezer stad ten andere zijde, aangaande het kiezen der vier gezworenen van hun ambacht in de correctiën dergenen die zich misgrepen hadden. B. 1, blz. 42.

Reglement van 17 Oogst 1489, door de Schepenen, Raad, Dekens en Oudermans dezer stad gemaakt, op de draperij alsook op de Liersche lakenhal te Frankfort. B. 1, blz. 132.

Akkoord gemaakt in 1496, tusschen de stad Lier en de meesters van het Voldersambacht, waarbij aan eenige leden van dit laatste boeten en straffen worden opgelegd, om rede zij oneerlijke woorden gesproken hadden. B. 1, blz. 113, v^o.

Ordonnantie van 8 October 1503, gemaakt door de Schepenen, Raad, Dekens en Oudermans der stad Lier, en inhoudende wat de lakenmakers dezer stad gehouden zijn te doen. B. 1, blz. 1, v^o.

G. Studiebeurzen.

Fondatie, de dato 26 Juli 1554, van eene beurs, door Gommaar Libbrechts en Barbara Baeckx, zijne huisvrouw, ten behoeve hunner naaste bloedverwanten of andere jongelingen in de Pedagogie der Bergschool binnen de Universiteit van Leuven.

B. 1, blz. 163, v^o.

Fondatie, de dato 30 Januari 1556, van eene beurs aan de Universiteit van Leuven door Laureys Van der Linden en Cornelia Lodewyckx, zijne huisvrouw, ten behoeve van de jongelieden dezer stad, te Leuven de rechten studerende. B. 1, blz. 163.

Stichtingen, in het jaar 1576, van twee beurzen voor de studiën der wijsbegeerte en Godsgeleerdheid in de Universiteit van Leuven, door den heer J. Van Zantvliet, plebaan der stad Lier.

B. 1, blz. 160, v^o.

Testament van den heer Gaspar Smits, plebaan van Lier, gestorven in 1668, houdende de stichting voor het geestelijk onderwijs, van drij beurzen in het Collegie van Standonck te Leuven.

B. 2, blz. 223.

H. Verschillige akten.

Privilegie van Hertog Jan I, gegeven « in vigilia beati Petri ad Cathedram » 21 Februari 1290, inhoudende allerhande rechten en vrijheden.

B. 2, blz. 30.

Privilegie van Hertog Jan I, gegeven Vrijdags na Ons-Lieve-Vrouw-Geboorte, waardoor aan de stad Lier, in vergelding der getrouwe diensten, welke de burgers aan hem en aan zijne voorzaten bewezen hadden, vergund wordt eene veemerkt op te richten.

B. 2, blz. 31.

Privilegie van Hertog Jan III, onderteevend te Brussel op Maandag na het feest van St. Lucas, Evangelist, 18 October 1326. Deze charter, onder den naam van het groot privilegie bekend, waarborgt al de vrijdommen der stad en de persoonlijke vrijheden harer ingezetenen; zij bevestigt tevens de bevoegdheid der schepenen in rechterlijke en burgerlijke zaken. B. 2, blz. 26.

Verklaring van 6 November 1403, dat de heer Van Arckele geen judicature of voordragen heeft binnen Lier. B. 1, blz. 123.

Ordonnantie van 1404 op het onderhouden der bornepuiten binnen de stad Lier, en welke personen gehouden zijn in dit werk te betalen. B. 1, blz. 43, v^o.

Ordonnantie van 1405, gegeven door de Schepenen der stad, dat niemand zijne gronden van erven mag verkoopen, met beloop van chijnsen of eenige renten belast zijnde. B. 1, blz. 179.

Verklaring gedaan in 1418 door de Schepenen en Raad der stad Lier, dat Gielis Heyns zijne erven zal mogen betimmeren, en dat de stad, als zij het goedvindt, eene poort aan het Brouwerijstraatje langs den kant van de Vischmerkt zal mogen hangen, waarvan de stad en ook Gielis Heyns of deszelfs nakomelingen ten eeuwige dagen eenen sleutel zullen bezitten. B. 1, blz. 42.

Ordonnantie van 2 Juni 1422, door de Schepenen in overeenkomst met de gilden der stad uitgegeven, en inhoudende de punten volgens welke de gildedekens en knapen zich zullen moeten gedragen. Deze ordonnantie is gevolgd door eene andere vaststellende, dat niemand binnen Lier keurmeester kan worden vooraleer Schepenen, gezworene of rentmeester geweest te zijn. B. 1, blz. 128.

Ordonnantie van 3 Januari 1426, bepalende wat de oude kleerkoopers en gezworen schatters schuldig zijn te doen. B. 1, blz. 20.

Schepenbrief van 23 April 1433, aangaande het onderhouden der brug op Itterbeek. B. 1, blz. 77, v^o.

Ordonnantie van Hertog Philips, op 30 Oogst 1437 te Brussel gegeven, voor het ruimen en rechtmaken der rivier de Nethe, om de boordeigenaars van overstromingen te bevrijden, en het stellen van eenen tol op de schepen, die door de sluis varen. B. 2, blz. 44.

Octrooi van Hertog Philips, op 8 Juni 1447 te Antwerpen gegeven, aan de stad toestaande twee watermolens en een schof te maken aan de Mol en hetzelfde op pegel te stellen. B. 2, blz. 37.

Ordonnantie van 19 November 1460, inhoudende dat geene onwettige personen tot eenige diensten dezer stad mogen aanveerd worden, 't zij als rentmeester, biermeester, wijnmeester, Heiligeestmeester of anderzins. Deze ordonnantie is nog in de jaren 1487, op 1 December, en 1498, op 18 November vernieuwd. B. 1, blz. 67.

Reglement der stad Lier, gemaakt den 23 Februari 1460, inhoudende verschillende punten en ordonnantiën, aan dewelke de Schepenen, Gezworenen en Raadsleden dezer stad verplicht zullen zijn hen te onderwerpen. B. 1, blz. 51.

Akt van 11 Februari 1500, waardoor de staten van Brabant tol stellen op de personen met korven of wagens van buiten de palen van Brabant komende. B. 1, blz. 135.

Brief, gezegd *vidimus*, gedagteekend van 21 April 1515, waarbij Keizer Karel V aan de stad Lier eene kwijschelding doet van eene som van 866 pond, 6 schellingen Artois. B. 1, blz. 69.

Octrooi verleend aan de stad den 15 September 1524, om te mogen trekken de helft der verbeuringen, voortskomende van de kooplieden die hunne beesten verkoopen vooraleer dezelve alhier op de Merkt gebracht te hebben. B. 2, blz. 270.

Reglement van 1526 en andere ordonnantiën rakende de vorsterij dezer stad. B. 1, blz. 174, v^o.

Akt gegeven te Brussel den 5 Januari 1549, aangaande het beplanten der vroenten met jonge eiken boomen. B. 4, blz. 98.

Verklaring op St Jans-Baptistdag 1558 gedaan, dat de Raadsheeren, in plaats van eenen tabbaart, zullen hebben drij pond groot Brabants, omdat zij meer bezigheden dan vroeger te verrichten hadden. B. 1, blz. 85.

Akt van 17 April 1563, waarbij de heer J. C. Dely Affaitady, heer van Ghistelles, aan de stad eene som van 2000 gulden legateert, om jaarlijks door zijne erfgenamen eene som van 200 gulden aan de armen der stad te laten uitdeelen. B. 1, blz. 88.

Ordonnantie gegeven te Brussel den 13 Juli 1570, gebiedende aan den heer Pieter Van Dale, heer van Gestel en anderen, de visschers dezer stad en bijvang voortaan ongestoord te laten visschen. B. 1, blz. 99.

Ordonnantie gegeven te Brussel den 19 Juni 1573, aangaande het koopen en verkoopen van vee. B. 3, blz. 103.

Ordonnantie de dato 18 September 1577, over de levering van wagens, peerden, enz. voor de troepen van zijne Majesteit. B. 1, blz. 150.

Rantsoen door de burgers betaald ten tijde der reductie van deze stad in het jaar 1582, beloopende ter som van 124,291 guldens, twaalf stuivers, verdeeld volgens de straten. B. 1, blz. 159.

Verhaal van de overrompeling der stad Lier door de Hollandsche soldaten, op 14 October 1595. Dit verhaal is gevolgd door een gedicht opgedragen aan den heer J. Courtois, licentiaat in beide de rechten en secretaris der stad Lier. B. 1, blz. 161.

Ordonnantie gegeven te Brussel den 27 October 1595, bevelende dat de stad Lier de versterkingen moet voorzien, om in geene moeilijkheid te vallen en van het getal werklieden, die men hiertoe gebruiken zou, aan de stad Brussel kennis te geven. B. 6, blz. 10.

Verklaring, dat op 8 October 1611 aan de stad Lier toegestaan is het maken van soldatenhuizen, mits betaling van de twee derden der onkosten van de bouwstoffen boven den grond tot de bouwplaats bestemd. B. 2, blz. 90.

Akt van 1611, waaruit blijkt dat de staten van Brabant voor 250 gulden tot huisheer van den Gouverneur contribueren. B. 2, blz. 90, v^o.

Ordonnantie gegeven te Brussel op 8 Mei 1623, dat niemand van Lier vrij is soldaten te houden. B. 1, blz. 165.

Ordonnantie gegeven te Brussel op 2 Februari 1624, dat de burgers dezer stad aan de soldaten slechts logist en een bed moeten geven. B. 1, blz. 148.

Reglement in 1624 voor de Regeering dezer stad gemaakt.

B. 2, blz. 1.

Verklaring gedaan te Brussel op 10 Mei 1624, dat Zijne Majesteit 3000 gulden geeft tot opmaken der soldatenhuizen. B. 2, blz. 92.

Ordonnantie gegeven te Brussel den 18 December 1630, dat men voortaan geene kloosters, noch geestelijke gestichten meer toelaten zal, zonder dat dezelve bekomen hebben de noodige brieven van octrooi. B. 2, blz. 96, v^o.

Akt van 30 Juni 1630 te Brussel gegeven, waarbij aan de stad Lier is vergund eenen vrijen soldatenkelder te houden. B. 2, blz. 111, v^o.

Akkoord op 4 Augusti 1631, aangegaan tusschen de stad en het kapittel, rakende het luiden der groote klok. B. 2, blz. 53, v^o.

Ordonnantie van wegen hunne Hoogheden, te Brussel op 2 Mei 1631 gegeven, en volgens welke de kapiteinen moeten te vreden wezen met het logist en het bed dat men hun moet bezorgen, zonder voorts iet te kunnen eischen onder welk voorwendsel het ook zij. B. 2, blz. 99.

Ordonnantie gegeven te Brussel den 24 October 1632, aangaande het logeeren en delogeeren van soldaten en officieren. B. 2, blz. 100.

Octrooi van Hertog Philips, gegeven te Brussel den 21 Januari 1640, waardoor hij aan de stad toestaat, om hare schulden te kunnen voldoen, zes bunderen vroenten, in den Bijvang gelegen en die haar in 1320 door Hertog Jan waren geschonken, te vervreemden.

B. 2, blz. 111, v^o.

Akt gedagteekend van Antwerpen, 5 October 1644, waarbij de stad Antwerpen verklaart aan de stad Lier te zullen betalen eene som van 100 gulden, voor haar aandeel in de onkosten gerezen tot het verkrijgen van den Rupel en de Nethen vrij te mogen bevaren. Dit zal zij betalen, zoohaast de stad Lier haar akte zal verleen, dat zij de schippers, op Antwerpen varende, niet zal molesteren.

B. 2, blz. 118.

Octrooi van den Hertog Philips, gegeven te Brussel den laatsten Meert 1654 aan de stad Lier, om weggeld te mogen eischen.

B. 2, blz. 138.

Akt gegeven te Brussel den 5 April 1655, waarin vermeld wordt, dat de stad Lier zal mogen lichten eene som van 100,000 guldens, om de schuldenaars van de Veedetafel te voldoen.

B. 2, blz. 81, v^o.

Akt gegeven te Brussel den 20 Juni 1665, waarin aan deze stad toegestaan is eene som van 30,000 guldens op lijfrenten te mogen lichten, tot redressement van het groot ongeval, haar in het jaar 1654 overkomen door de Veedetafel.

B. 2, blz. 225, v^o.

Relatie der maten en gewichten, te Lier op 24 Juni 1670.

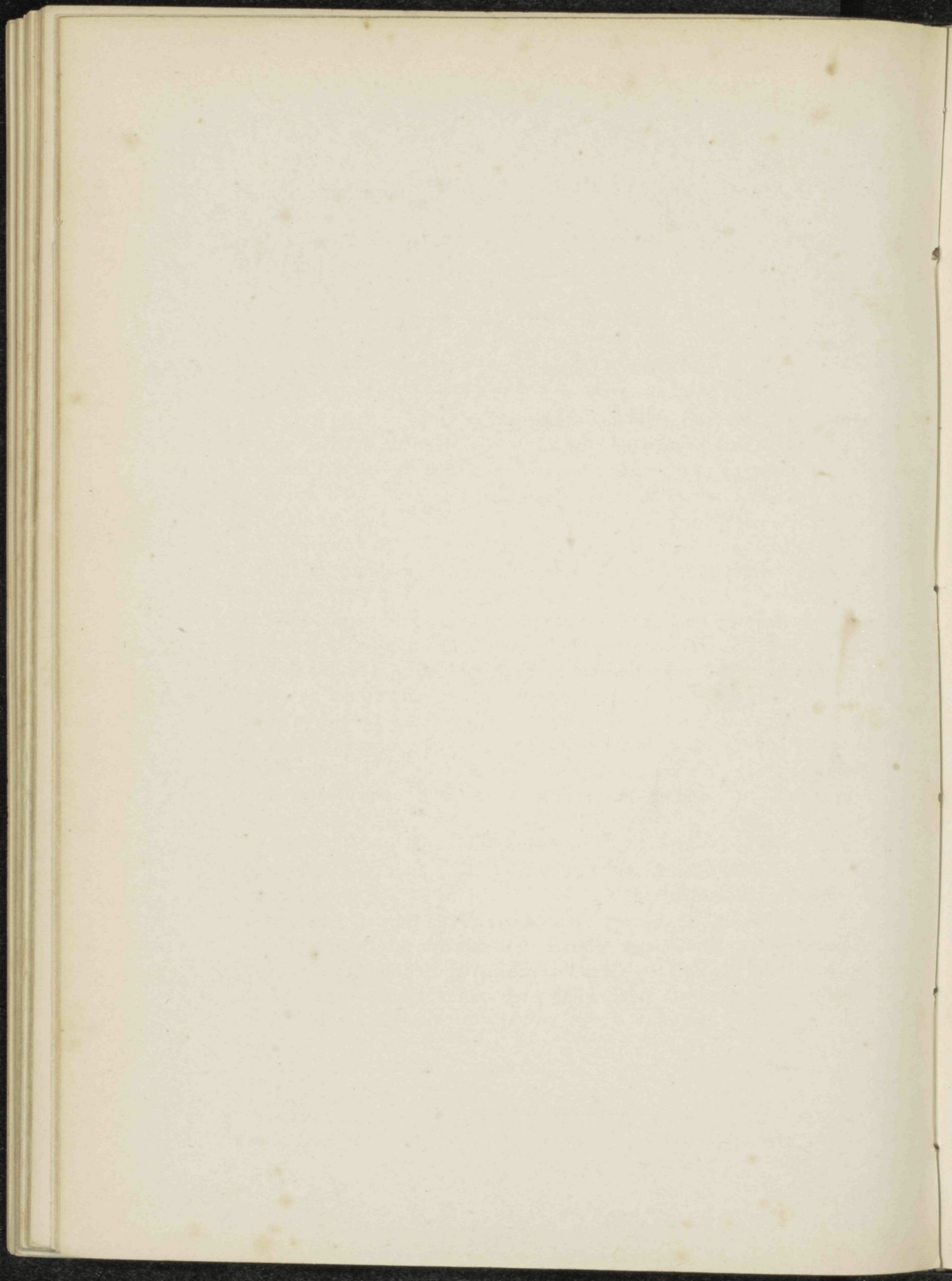
B. 2, blz. 229, v^o.

Akt van 15 Mei 1675, waardoor de pegel gesteld wordt op de watermolens dezer stad, ten einde de landen van overstroeringen te bevrijden.

B. 3, blz. 5, v^o.

Akt waarbij de heeren wethouders der dorpen Emblehem, Kessel, Nylen, Broechem, Viersel, Grobbendonck, Itegem, Heyst-op-den-Berg, Berlaer en Gestel aanzoekt worden, op 15 Mei 1675, binnen deze stad te verschijnen, ten einde eenen pegel op de watermolens te stellen.

B. 3, blz. 9, v^o.

INHOUDSTAFEL

TITEL I. — *Bevolking.*

	BLADZ.
1 ^o Afdeeling. — Staat der bevolking	7
2 ^o Afdeeling. — Beweging van den burgerlijken stand. — Geboorten, overlijdens, huwelijken, echtscheidingen, kindaannemingen, wettigingen van 1887-1888.	8
3 ^o Afdeeling. — Staat van overlijden volgens ouderdom	9
4 ^o Afdeeling. — § 1. Verandering van woning	11
§ 2. Registers der bevolking	11

TITEL II. — *Gemeentebestuur.*

1 ^o Afdeeling. — Gemeenteraad	12
2 ^o Afdeeling. — Collegie van Burgemeester en Schepenen.	12
Overlijden van den heer Gouverneur DU BOIS DE VROYLANDE.	12
Bezoek van den heer Gouverneur Baron OSY DE ZEGWAERT	13
3 ^o Afdeeling. — Personeel en inrichting der bureelen	13
Stedelijk archief	14
4 ^o Afdeeling. — § 1. Kiezerslijsten	14
§ 2. Kiesexamen	16
§ 3. Kiezingen	17
§ 4. Lijst der gezworenen	17
5 ^o Afdeeling. — Beweging der bestuurlijke zaken	17
6 ^o Afdeeling. — Gemeentegoederen	
a) Aankopen	18
b) Verkoopen	18
c) Verwisselingen.	19
7 ^o Afdeeling. — Betwiste zaken	19

TITEL III. — *Geldwezen der gemeente. — Ontleding
der stadsrekening van 1888.*

1 ^o Afdeeling. — Gewone en buitengewone uitgaven.	BLADZ.
a) Gewone	20
b) Buitengewone	20
2 ^o Afdeeling. — Gewone en buitengewone ontvangsten.	
a) Gewone	21
b) Buitengewone	22
c) Buurtwegen. — Onderhoud	22
Rekenplichtigheid. — Begrootingsstaat	22

TITEL IV. — *Instellingen van weldadigheid.*

1 ^o Afdeeling. — Bureel van weldadigheid.	
§ 1. Bestuur	24
§ 2. Roerende en onroerende goederen	24
§ 3. Giften en legaten	24
§ 4. Aankopen, verkoopen en verwisselen	25
§ 5. Afleg en wederaanlegging van kapitalen	25
§ 6. Rekendienst	25
§ 7. Statistiek der behoefte	25
§ 8. Uitdeelingen in geld.	26
§ 9. Betwiste zaken	26
2 ^o Afdeeling. — Gast- en Godshuizen.	
§ 1. Bestuur	26
§ 2. Roerende en onroerende goederen	27
§ 3. Giften en legaten	27
§ 4. Aankopen, verkoopen en verwisselen	27
§ 5. Aflegging en wederaanlegging van kapitalen	27
§ 6. Rekendienst	28
§ 7. Statistiek der godshuizen voor onderlingen en weezen	28
§ 8. Betwiste zaken	29
3 ^o Afdeeling. — Berg van bermhertigheid.	
§ 1. Bestuur	29
§ 2. Begrootingsstaat	29
§ 3. Werkzaamheden	29
Rekening der panden. — Beweging van het magazijn	30
Bewerkingen	31
4 ^o Afdeeling. — Spaar- en voorzieningskas ten voordeele der werklieden, genootschappen van onderlingen bijstand	32
Onderscheidingen	32
Rekeningen der maatschappijen	33
5 ^o Afdeeling. — Geneeskundige dienst	34
6 ^o Afdeeling. — Bijzondere liefdadigheidsvereenigingen en tentoonstellingen	34

TITEL V. — *Katholieke eeredienst.*

1 ^e Afdeeling. — Kerk van den H. Gummarus.	BLADZ.
§ 1. Geestelijkheid	35
§ 2. Kerk	35
§ 3. Bestuur	35
§ 4. Rekenwezen	36
§ 5. Goederen	36
§ 6. Giften en legaten	36
2 ^e Afdeeling. — Kerkfabriek Sinte Margareta.	
§ 1. Personeel	36
§ 2. Giften en legaten	36
§ 3. Rekendienst	36
3 ^e Afdeeling. — Kerkfabriek van Sint Joseph, Lisp	
§ 1. Bestuur	37
§ 2. Giften en legaten	37
§ 3. Rekendienst	37

TITEL VI. — *Openbaar onderwijs.*

1 ^e Afdeeling. — Lager onderwijs.	
§ 1. Dagscholen	38
a) Gemeentescholen	38
b) Aangenomene scholen	38
c) Vrije kosteloze scholen	39
§ 2. Bewaarscholen	39
§ 3. Scholen van volwassenen	39
§ 4. Kantonale prijskampen	39
§ 5. Normaalschool	40
2 ^e Afdeeling. — Middelbaar onderwijs.	
§ 1. Jongens staats middelbare school	40
§ 2. Meisjes middelbare school	41
§ 3. Sint Gummarus' collegie	41

TITEL VII. — *Schoone kunsten, wetenschappen en letteren.*

1 ^e Afdeeling. — Schoone kunsten, wetenschappen en letteren	
§ 1. Akademien van schoone kunsten. — Teekenscholen.	42
a) Personeel	42
b) Leergangen	42
c) Prijskampen	42
§ 2. Muziek- en tooneelgezelschappen	43
§ 3. Museum. Cabinet Wuyts-Van Campen	43
2 ^e Afdeeling. — Stads-volksboekery.	43

TITEL VIII. — *Gezondheidsleer en openbare gezondheid.*

	BLADZ.
1 ^e Afdeeling. — § 1. Plaatselijke geneeskundige commissie	44
§ 2. Koepokinenting	45
§ 3. Voortlopende ziekten	45
2 ^e Afdeeling. — Gezondmaking der wijken en verbetering der woningen van de werkende klas	45
3 ^e Afdeeling. — Onheilen en rampen	45

TITEL IX. — *Openbare veiligheid, justitie en gevangenissen.*

1 ^e Afdeeling. — Personeel	46
2 ^e Afdeeling. — Verordeningen en reglementen	46
3 ^e Afdeeling. — Aanhoudingen, schelmstukken, misdrijven en overtredingen	46
4 ^e Afdeeling. — Reispassen. — Werkmans- en dienstbodenboekjes	47
5 ^e Afdeeling. — Maatregelen tegen brandgevaar	47

TITEL X. — *Burgerwacht, militie, bezetting.*

1 ^e Afdeeling. — Burgerwacht, krijgslid	48
2 ^e Afdeeling. — § 1. Bezetting : kazerneering	49
§ 2. Militaire inkwartiering	49

TITEL XI. — *Openbare belastingen.*

1 ^e Afdeeling. — Grondlasten	50
2 ^e Afdeeling. — Personeele belastingen.	
§ 1. Getal belastingsschuldigen	50
§ 2. Beloop der rollen (personeel)	51
3 ^e Afdeeling. — Belastingen der patenten.	
§ 1. Getal en klasseering der patentschuldigen	51
§ 2. Beloop der rollen	51
4 ^e Afdeeling. — Provinciale belastingen	51
5 ^e Afdeeling. — Accijnsen	52
6 ^e Afdeeling. — Stedelijke en provinciale belastingen	52
7 ^e Afdeeling. — Ontlastingen	52

TITEL XII. — *Openbare werken.*

1 ^e Afdeeling. — Groote en kleine wegen	53
2 ^e Afdeeling. — Verandering van lijnrichting	53
3 ^e Afdeeling. — Opening van nieuwe straten en boulevards	53
4 ^e Afdeeling. — Herstellingswerken en onderhoud van stadsgebouwen	54

BLADZ.

5 ^e Afdeeling. — § 1. Vaarten en rivieren	54
§ 2. Waterloopen.	54
6 ^e Afdeeling. — Openbare verlichting	54
7 ^e Afdeeling. — Hallen en merken	55
8 ^e Afdeeling. — Bijzondere gebouwen; toepassingen der reglementen op de politie op het bouwen	55

TITEL XIII. — *Nijverheid, koophandel en landbouw.*

1 ^e Afdeeling. — Nijverheidsgestichten, stoomwerktuigen. — Onderzoekin- gen de comodo et incommodo	56
2 ^e Afdeeling. — Handel	57
3 ^e Afdeeling. — Beweging der scheepvaart	57
4 ^e Afdeeling. — Levensbehoeften. — Bevoorradingen. — Marktprijzen. — Middenprijs van het vleesch en bijzondere eetwaren	58
5 ^e Afdeeling. — § 1. Landbouw	58
§ 2. Landbouwmaatschappijen	59
6 ^e Afdeeling. — Openbaar vervoer. — IJzeren weg. — Stoomtramway's. § 1. IJzeren weg	59
§ 2. Stoomtramway's	59

TITEL XIV. — *Verskillende voorwerpen.*

Archief.	61
------------------	----